

UCHWAŁA NR XXII.135.2025
RADY GMINY ZAGRODNO

z dnia 28 listopada 2025 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Zagrodno na lata 2026-2035

Na podstawie art. 10e, art. 10f ust. 4 i art. 18 ust. 2 pkt. 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2025 poz. 1153) w związku art. 10a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. 2025 poz. 198) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Gminy Zagrodno na lata 2026-2035, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zagrodno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Zagrodno

Bartosz Kunecki

STRATEGIA

Gminy Zagrodno na lata 2026-2036

Opracowanie:

Urząd Gminy Zagrodno

we współpracy z EKO – GEO GLOB

Zagrodno, 2025 r.

1.	WSTĘP	4
2.	WNIOSKI Z DIAGNOZY STRATEGICZNEJ	6
2.1.	W zakresie uwarunkowań przestrzennych (w tym klimatyczno – środowiskowych)	6
2.2.	W zakresie procesów społecznych	8
2.3.	W zakresie uwarunkowań gospodarczych	12
3.	STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY ZAGRODNO	15
3.1.	Wizja rozwoju i misja gminy Zagrodno w perspektywie do 2036 roku	15
3.2.	Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym (w tym klimatyczno – środowiskowym), gospodarczym i społecznym	16
3.3.	Kierunki działań podejmowanych do osiągnięcia celów strategicznych	19
3.3.1.	Wykaz kierunków działań i działań w ramach strefy przestrzennej (w tym klimatyczno – środowiskowej)	19
3.3.2.	Wykaz kierunków działań i działań w ramach strefy społecznej	23
3.3.3.	Wykaz kierunków działań i działań w ramach strefy gospodarczej	27
4.	OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI (OSI)	32
5.	MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ GMINY	43
5.1.	Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	47
6.	SPÓJNOŚĆ KIERUNKÓW ROZWOJU GMINY Z KIERUNKAMI WYNIKAJĄCYMI ZE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA	57
7.	SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH	60
7.1.	Monitoring	61
7.2.	Ewaluacja	65
8.	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	65
	Spis tabel	67
	Spis rysunków	67

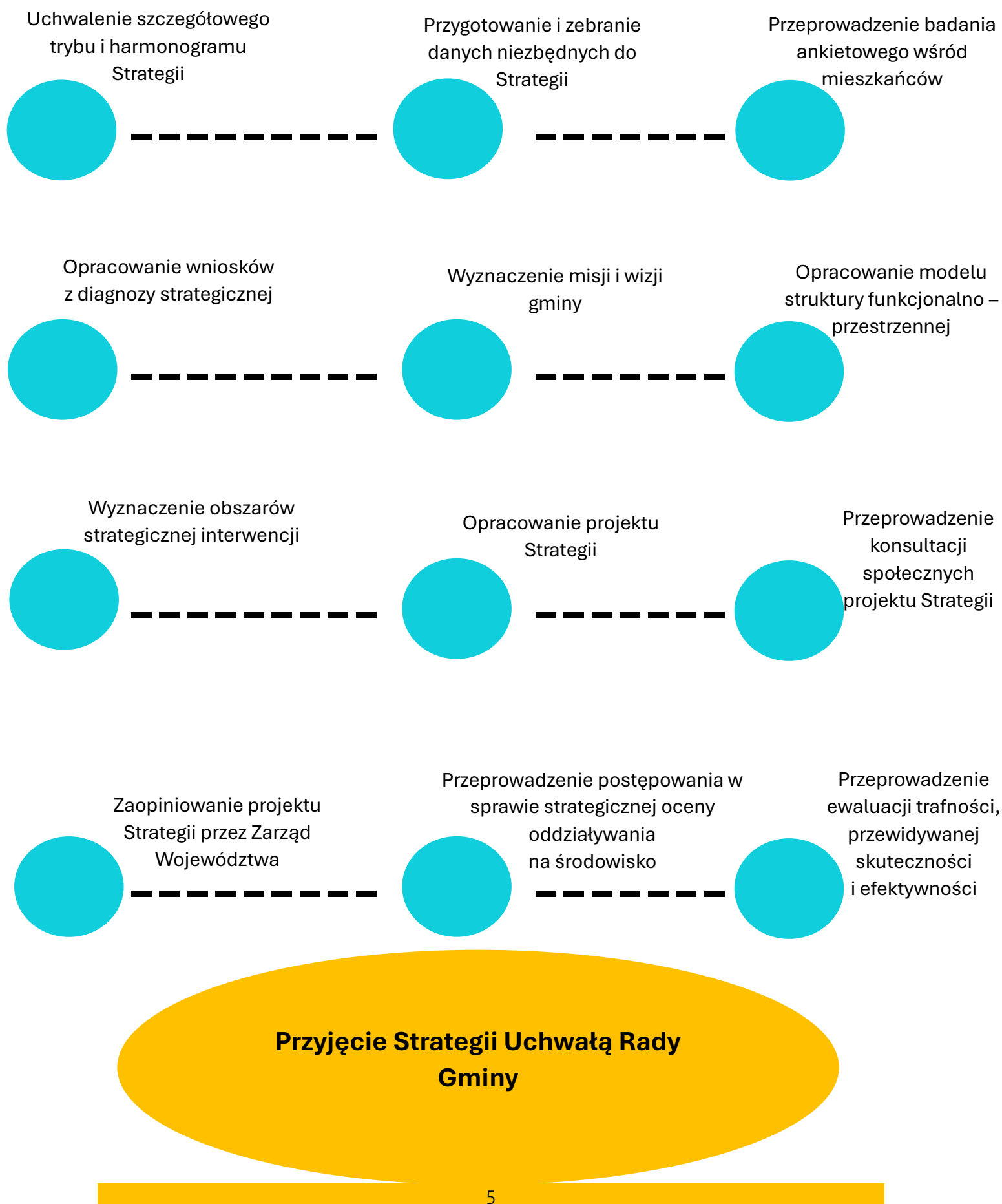
1. WSTĘP

Strategia rozwoju gminy stanowi jedno z podstawowych narzędzi współczesnego zarządzania gminą, które pozwala na sprawne kierowanie polityką jej rozwoju. Jako dokument przedstawia wyzwania, jakie stoją przed wspólnotą lokalną, a także wskazuje przykładowe instrumenty gospodarcze, finansowe i instytucjonalne, pozwalające osiągnąć cele rozwojowe gminy. Ponadto, prezentuje szereg wyborów strategicznych polityki rozwoju gminy, które stanowią punkt odniesienia do konstruowania wszystkich polityk, programów i projektów realizacyjnych w gminie. Takie podejście do planowania jest ważne, ponieważ umożliwia określenie dokąd zmierzamy, co przekłada się na racjonalne gospodarowanie dostępnymi środkami. W efekcie realizacji działań określonych w strategii rozwoju, gmina powinna lepiej wykorzystywać posiadane potencjały: gospodarcze, społeczne i instytucjonalne w celu zapewniania jej rozwoju i poprawy warunków życia mieszkańców. Nie bez znaczenia również jest likwidowanie największych barier rozwojowych gminy wiążących się z nadrobieniem zaległości w infrastrukturze i zmniejszaniu różnic między regionami. Bez wątpienia, w ramach działań podejmowanych przez władze gminy w oparciu o przedmiotowy dokument będą realizowane ważne strategiczne inwestycje celu publicznego oddziałujące na przestrzeń, w szczególności w obszarach strategicznej interwencji.

Strategia rozwoju gminy Zagrodno 2026-2036 (dalej „Strategia”) została przygotowana w oparciu o wiedzę i doświadczenie kapitału ludzkiego stanowiącego ważny endogeniczny zasób gminy. Warto podkreślić kluczową rolę mieszkańców w ramach przeprowadzonej konsultacji społecznej, umożliwiając ocenę jakości życia w gminie, jak również analizę mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w gminie. Należy zauważyć, że partycypacja społeczna ma istotne znaczenie w podejmowaniu przez władze gminy decyzji dotyczących lokalnej wspólnoty mieszkańców. W sporządzeniu Strategii ważny udział również odegrały władze gminy oraz pracownicy gminnych jednostek organizacyjnych, zakładu budżetowego i spółki prawa handlowego.

Projekt dokumentu poddano konsultacjom społecznym i przedłożono Zarządowi Województwa Dolnośląskiego w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa.

Powyższe działania miały na celu ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji Strategii. Dokument został sporządzony z uwzględnieniem zapisów ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2020 poz. 1378)

2. WNIOSKI Z DIAGNOZY STRATEGICZNEJ

2.1. W zakresie uwarunkowań przestrzennych (w tym klimatyczno – środowiskowych)

Gmina Zagrodno położona jest w województwie dolnośląskim, w powiecie złotoryjskim, obejmuje obszar o powierzchni 122 km².

Gmina sąsiaduje z gminą Chojnów, gminą Warta Bolesławiecka, Gminą Złotoryja oraz gminą Pielgrzymka. W gminie Zagrodno jest wiele interesujących zabytków architektury: zamek w Grodźcu położony na wygasłym wulkanie, Barokowy pałac w Grodźcu, późnogotyckie i wczesnorennesansowe kościoły w Brochocinie, Olszanicy i Radziechowie, klasycystyczne świątynie w Zagrodnie i Modlikowicach, ruiny barokowych pałaców w Wojciechowie i Zagrodnie, Wiatrak holender w Radziechowie.

Gminę tworzy dziesięć miejscowości wiejskich: Zagrodno, Uniejowice, Grodziec, Olszanica, Radziechów, Jadwisin, Modlikowice, Brochocin, Łukaszów, Wojciechów.

Teren gminy znajduje się w obrębie Pogórza Kaczawskiego, co determinuje jego ukształtowanie terenu, typy gleb, krajobraz oraz lokalny klimat.

Zagrodno ma funkcję lokalnego węzła drogowego, wokół którego rozchodzą się szlaki do pozostałych wsi.

Łączne pokrycie planami miejscowymi wynosi 120 657 ha co stanowi około 98% powierzchni całej gminy.

Gmina Zagrodno ma charakter rolniczy. Użytki rolne stanowią 80% jej powierzchni, lasy 9%, a nieużytki zaledwie 0,4%.

Gmina nie posiada zwartego centrum – składa się z sieci rozproszonych wsi, z dominacją rolnictwa i funkcji mieszkaniowo-usługowych. Jej przestrzeń organizuje się wokół historycznych układów osadniczych, sieci dróg lokalnych oraz elementów przyrodniczych (rzek, pagórków, dolin).

Pod względem hydrograficznym obszar znajduje się w dorzeczu rzeki Skory, prawobrzeżnego dopływu Czarnej Wody, która jest lewobrzeżnym dopływem rzeki Kaczawy. Rzeka Skora – przepływająca przez gminę, stanowi ważny element sieci hydrologicznej i potencjał rekreacyjny.

Na terenie Gminy Zagrodno poza Obszarem Chronionego Krajobrazu Zamku Grodziec, nie zostały udokumentowane inne powierzchniowe formy ochrony przyrody. Najważniejsze

powiązania ekologiczne występują w obszarze miejscowości Grodziec, gdzie zlokalizowane są największe kompleksy leśne. Wraz z lasami zlokalizowanymi na terenie sąsiednich gmin tj. Pielgrzymka i Warta Bolesławiecka są częścią korytarza ekologicznego, łączącego zachodnią i południowo - zachodnią granicę Gminy Zagrodno zarówno z Górami Stołowymi jak i Przemkowskim Parkiem Krajobrazowym i Borami Dolnośląskimi.

Analiza SWOT

STREFA PRZESTRZENNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Niemal pełne pokrycie gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego - Dostępność komunikacyjna (autostrada A4) - Zmodernizowany system oświetlenia ulicznego - Pełne zwodociągowanie gminy, realizacja inwestycji związanej z budową oczyszczalni ścieków - Wysokie walory krajobrazowe gminy, widoki panoramiczne z wielu punktów gminy - Wykorzystywanie potencjału energii odnawialnej (m.in. wiatraki) - Dostępność wód powierzchniowych i podziemnych - W ciągu komunikacyjnym autostrady A4 są zlokalizowane tereny inwestycyjne - Podjęte działania na rzecz rozbudowy internetu światłowodowego	- Rozproszona zabudowa mieszkaniowa na terenie gminy - Niedobór komunikacji zbiorowej, zły stan techniczny części dróg, niedobór chodników - Niedobór ścieżek rowerowych (w stosunku do zapotrzebowania) - Problemy z jakością powietrza w sezonie grzewczym - Niski dostęp do sieci kanalizacyjnej, nieszczelność zbiorników bezodpływowych - Zły stan wód powierzchniowych - Wysoki udział eternitu wymagającego utylizacji - Często spotykany problem zaśmiecania lasów i innych terenów gminy
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Przebieg planowanego korytarza „S3–Jawor–Złotoryja” w pobliżu gminy, który może poprawić dostępność komunikacyjną w przyszłości - Przebieg planowanych tras rowerowych: Trasa Via Regia, Kolej na rowery, który może poprawić dostępność rowerową w przyszłości	- Postępujące zmiany klimatu skutkujące m.in. anomaliami pogodowymi, suszą, powodzią - Nowe regulacje prawne dot. m.in. podatków czy programów ogólnokrajowych, które mają negatywny

STREFA PRZESTRZENNA

- Zwiększająca się świadomość ekologiczna i rozwój alternatywnych źródeł energii- Możliwość pozyskania dofinansowania w ramach nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027- Zainteresowanie strefą inwestycyjną potencjalnych inwestorów	wpływ na budżety gmin i mogą powodować ograniczenie realizacji nowych inwestycji - Systematycznie rosnące koszty przygotowania i realizacji inwestycji- Ograniczony wpływ na infrastrukturę drogową powiatową i wojewódzką – potencjalne trudności w skomunikowaniu i modernizacji dróg

Główne wyzwania dla gminy Zagrodno:

- Budowa nowej oczyszczalni ścieków oraz skanalizowanie gminy.
- Modernizacja oraz rozbudowa dróg i chodników.
- Rozwój systemu komunikacji zbiorowej.
- Rozwój spójnego systemu ścieżek rowerowych.
- Rozwój infrastruktury technicznej postępujący wraz z rozwojem budownictwa jednorodzinnego.
- Modernizacja mienia komunalnego.
- Rozwój dostępności internetu światłowodowego.
- Modernizacja systemów grzewczych w gospodarstwach domowych.
- Poprawa jakości wód powierzchniowych.
- Poprawa funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami.
- Utylizacja wyrobów azbestowych.
- Edukacja ekologiczna mieszkańców, szczególnie w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami.

2.2. W zakresie procesów społecznych

Na terenie gminy Zagrodno zameldowanych było 4 900 osób (stan na dzień 31.12.2024) w tym 2 466 kobiet oraz 2 434 mężczyzn co daje odpowiednio stosunek 50.33% do 49.67%. Od kilku lat na terenie gminy odnotowywany jest spadek liczby mieszkańców. Zmniejszająca się liczba

ludności jest konsekwencją zarówno ujemnego przyrostu naturalnego, jak i ujemnego salda migracji.

Gmina charakteryzuje się niską gęstością zaludnienia: (43 osób/km²) mniejszą niż w powiecie złotoryjskim (75 osób/km²) oraz trzykrotnie mniejszą niż w regionie Dolnego Śląska (145 osób/km²) i w kraju (123 osób/km²).

Gmina Zagrodno jest organem prowadzącym dla Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Zagrodnie, w którego skład wchodzi:

- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Zagrodnie,
- Samorządowe Przedszkole w Zagrodnie.

W maju 2023 r. Gmina Zagrodno otrzymała dofinansowanie na budowę gminnego żłobka przy Szkole Podstawowej i Przedszkolu w Zagrodnie. Projekt zakłada jeden obiekt na 40 dzieci. To istotna odpowiedź na potrzeby rodzin z małymi dziećmi, umożliwiającą np. wcześniejszy powrót rodziców do pracy.

Funkcje szerzenia kultury na terenie gminy pełni Gminna Biblioteka Publiczna w Zagrodnie. Biblioteka realizuje swoje działania bezpośrednio w siedzibie oraz w filiach bibliotecznych w Brochocinie, Olszanicy, Uniejowicach i w Radziechowie. Zamek w Grodźcu pełni funkcję ośrodka kultury i turystyki. Zarządzająca obiektem gminna spółka Zamek Grodziec Sp. z o.o. realizuje działania kulturalne, obejmujące organizację wystaw, spotkań i imprez plenerowych.

Na terenie gminy odbywają się cykliczne wydarzenia kulturalne. Od lat organizowana jest przez Gminę – impreza „Nad Skorą Śpiewanie” promująca tradycje lokalne, śpiew i kulturę ludową, będąca ważnym elementem kalendarza kulturalnego. Do organizacji pozarządowej aktywnej kulturalnie, która angażuje lokalną społeczność w działania artystyczne i wydarzenia należy stowarzyszenie Promocji Kultury „Teraz-Zagrodno”.

W aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej pomoc społeczna ma do spełnienia ważną rolę. Powinna stwarzać poczucie bezpieczeństwa socjalnego, pomagać w tworzeniu właściwych warunków życia i zaspakajania potrzeb społeczności lokalnej, wspomagać rodzinę w pełnieniu jej funkcji. Gmina charakteryzuje się wysokim, w porównaniu do regionu Dolnego Śląska, odsetkiem ludności korzystającej z pomocy społecznej (np. udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w gminie wynosi 30,5%, a w województwie dolnośląskim 21,1%), co świadczy o występowaniu problemu wykluczenia społecznego. W ostatnich latach na terenie gminy podejmowano inicjatywy na rzecz integracji osób starszych, które stanowią coraz większy odsetek mieszkańców gminy Zagrodno.

Na terenie Gminy Zagrodno funkcjonuje 6 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym dwie jednostki w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym: Zagrodno – jednostka włączona do KSRG w 1995 r. i Olszanica – jednostka włączona do KSRG w 2003 roku. Oprócz drużyn męskich w jednostkach OSP Olszanica i Zagrodno działają także Kobiety Drużyny Pożarnicze. Dodatkowo w OSP Olszanica sprawnie działa Młodzieżowa Drużyna Pożarnicza często we współpracy z Młodzieżową Drużyną Pożarniczą OSP Brochocin.

Gmina przynależy do Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo Kaczawskie”. Związek ten realizuje Lokalną Strategię Rozwoju w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2023–2027, a Gmina Zagrodno formalnie potwierdziła członkostwo przez uchwałę Rady Gminy z 30 maja 2023 r. LGD działa na rzecz zrównoważonego rozwoju regionu tzw. „Krainy Wygasłych Wulkanów”, integrując sektor publiczny, społeczny i gospodarczy.

W latach 2020-2024 liczba osób bezrobotnych na terenie gminy spadała, za wyjątkiem roku 2020 (wzrost miał związek m.in. z pandemią COVID19). Największy problem na terenie gminy stanowią osoby długotrwale bezrobotne, które nie wróciły na rynek pracy i mało prawdopodobne jest, by znów się na nim znalazły. Ponadto na terenie gminy występuje zjawisko bezrobocia ukrytego.

STREFA SPOŁECZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- Realizowane działania na rzecz dostępności form opieki dla dzieci do lat 3 (budowa żłobka) - Wzrastające zainteresowanie mieszkańców działalnością w ramach organizacji pozarządowych - Realizacja inicjatyw na rzecz integracji osób starszych (Gminna Rada Seniorów, organizowana Senioriada, Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Radziechowie (w budowie)) - Wysoki poziom bezpieczeństwa gminy	- Niekorzystne trendy demograficzne i zmniejszająca się liczba mieszkańców Gminy (zmniejszający się udział mieszkańców w wieku produkcyjnym, ujemne saldo migracji oraz ujemny przyrost naturalny) - Odpływ osób młodych i wykształconych - Postępujący wzrost senioralnego obciążenia demograficznego skutkujący koniecznością dostosowania usług społecznych dla seniorów - Problem bezrobocia, w tym bezrobocie ukryte - Niedobór wydarzeń kulturalnych dla dzieci i młodzieży - Niska aktywność społeczna mieszkańców, niewielka liczba kół gospodyń wiejskich, niskie zaangażowanie w sprawy gminy
SZANSE	ZAGROŻENIA
- Prowadzenie przez państwo polityki prorodzinnej	- Starzenie się społeczeństwa

STREFA SPOŁECZNA

- Poprawa dostępności i jakości opieki zdrowotnej - zwiększenie dostępności specjalistycznych usług medycznych, w tym uwzględnienie potrzeb osób starszych
- Obniżenie aktywności społecznej i obywatelskiej
- Ograniczona dostępność do usług publicznych

Wyzwania dla gminy Zagrodno:

- Uruchomienie Centralnej Instytucji Kultury w formie Gminnego Ośrodka Kultury.
- Odwrócenie niekorzystnych trendów demograficznych.
- Rozszerzanie oferty kulturalnej dla dzieci i młodzieży.
- Wsparcie funkcjonowania kół gospodyń wiejskich.
- Adaptacja obiektów gminnych na cele społeczne.
- Modernizacja i doposażenie placówek oświatowych wraz z adaptacją otoczenia obiektów.
- Uruchomienie żłobka.
- Uruchomienie dziennych domów seniora.
- Rozwój polityki senioralnej.
- Rozbudowa obiektów sportowych i rekreacyjnych (m.in. place zabaw, siłownie zewnętrzne, obiekty sportowe, rekreacyjne dla turystów).
- Wsparcie funkcjonujących klubów sportowych – wykorzystanie potencjału rozwoju sportu.
- Modernizacja miejsc integracji mieszkańców.
- Działania z zakresu integracji mieszkańców dzięki plenerowym wydarzeniom kulturalnym połączonych z promocją gminy oraz występami regionalnych twórców, również w otoczeniu Zamku w Grodzie.
- Większa współpraca w ramach Lokalnej Grupy Działania „Partnerstwo Kaczawskie”, wykorzystanie potencjału i możliwości tego partnerstwa.
- Zacieśnienie współpracy pomiędzy gminami sąsiednimi, celem stworzenia unikatowej oferty turystycznej.
- Wsparcie osób z niepełnosprawnościami z terenu gminy.
- Rozwiązanie problemów związanych z funkcjonowaniem służby zdrowia na poziomie lokalnym (poprawy dostępu mieszkańców do podstawowej opieki zdrowotnej).
- Realizacja działań związanych ze zmniejszeniem bezrobocia.

2.3. W zakresie uwarunkowań gospodarczych

Końcem roku 2024 na terenie gminy zarejestrowanych było 412 podmiotów gospodarczych. Gmina charakteryzuje się niskim poziomem przedsiębiorczości. Analizując liczbę podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru na 1000 ludności to wartość dla Gminy Zagrodno wynosi 2,5. Wartość ta jest niższa od wartości dla powiatu złotoryjskiego (4,8) jak i dla całego województwa (6,9).

Dostęp do drogi krajowej (autostrada A4 łącząca przejście graniczne z Niemcami w Jędrzychowicach koło Zgorzelca poprzez m.in. Wrocław, Opole, Gliwice, Katowice, Kraków i Rzeszów do przejścia granicznego z Ukrainą w miejscowości Korczowa) oraz dróg wojewódzkich (droga nr 382 łącząca Bolesławiec z drogą wojewódzką nr 345 koło Drogomiłowic oraz droga nr 383 łącząca Jedlinę Zdrój z Dzierżoniowem) daje możliwości rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy.

Na terenie gminy istnieje potencjał inwestycyjny w zakresie terenów położonych w południowo-wschodniej i wschodniej części gminy, w szczególności obszar wzdłuż drogi wojewódzkiej DW 328 między miejscowościami Brochocin i Łukaszów, dla którego jest określone przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (obszary przeznaczone pod tereny produkcji, usług, magazyny; dodatkowo możliwość usytuowania elektrowni słonecznych).

Gmina przekształciła teren byłego lotniska w tereny inwestycyjne – położone blisko autostrady A4, o łącznej powierzchni około 130 ha.

Zgodnie z Powszechnym Spisem Rolnym w 2020 r. na terenie gminy zlokalizowane były 352 gospodarstwa indywidualne, gdzie końcowa produkcja rolnicza przeznaczona była na sprzedaż. Powierzchnia zasiewów na terenie gminy wynosiła 9 265,76 ha.

Turystyka na terenie gminy jest słabo rozwinięta ze względu na to, iż jest to gmina o charakterze typowo rolniczym. Wymagana jest rozbudowa i modernizacja infrastruktury turystyki kulturowej, przyrodniczej, turystyki aktywnej i rekreacyjnej. W zakresie rozwoju turystyki konieczne jest też wsparcie działań w zakresie poprawy jakości świadczonych usług turystycznych i agroturystycznych.

Według Danych GUS na terenie gminy Zagrodno funkcjonuje jeden obiekt zbiorowego zakwaterowania, ponadto baza noclegowa reprezentowana jest przez funkcjonujące na terenie Gminy gospodarstwa agroturystyczne.

Największą atrakcją gminy i jednym z najbardziej znanych zamków Dolnego Śląska jest zamek w Grodźcu. Położony na bazaltowym wzgórzu o wysokości 389 m n.p.m., jest znakomitym przykładem gotycko-renesansowej architektury obronnej. W Grodźcu znajduje się również prywatna galeria sztuki Versus, która organizuje warsztaty oraz plenery malarskie. Na terenie gminy znajduje się wiele interesujących obiektów historycznych, m.in.: Kościół Matki Boskiej Nieustającej Pomocy i Chrystusa Króla w Zagrodnie, Kościół w Brochocinie, kościół w Modlikowicach, ruiny dworów i pałaców (w rękach prywatnych).

STREFA GOSPODARCZA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY

- Potencjał inwestycyjny terenów położonych w południowo-wschodniej i wschodniej części gminy, dla którego jest określone przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowanie przestrzennego (tereny przeznaczone pod składy magazynowe i tereny produkcji i usług) - Atrakcyjne warunki do rozwoju turystyki i agroturystyki wpływające na pobudzenie gospodarcze Gminy i wzrost miejsc pracy - Znaczna część terenu gminy stanowią gleby klasy określanej jako bardzo dobre i dobre, co świadczy o potencjale w zakresie produkcji rolnej - Pozytywna ocena stanu finansów publicznych gminy (brak zobowiązań, np. kredyt, obligacje, zwiększające się wartości dochodów i wydatków gminy przy zachowaniu równowagi budżetowej) - Realizowane działania na rzecz rewitalizacji zabytków	- Niski poziom przedsiębiorczości, niedobór miejsc pracy - Brak wykorzystania potencjału turystyki (niewiele obiektów gastronomicznych i noclegowych) - Brak odpowiedniej promocji gminy (słaba informacja o walorach turystycznych min. szlakach turystycznych)

SZANSE	ZAGROŻENIA
--------	------------

- Wzrost poziomu rozwoju gospodarczego Kraju - Współpraca z pobliskimi gminami i nadrzędnymi jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie realizacji zaplanowanych działań - Rozwój współpracy z przedsiębiorcami w zakresie realizacji inwestycji na terenie Gminy	- Przerzucanie na gminy przez ustawodawcę większej liczby zadań przy braku wymaganej pomocy finansowej - Wzrost zadłużenia państwa - Wzmoczona konkurencja między samorządami o pozyskanie inwestorów

STREFA GOSPODARCZA

- Korzystne zmiany w systemie prawnym
- Wykorzystanie potencjału agroturystyki

Wyzwania dla gminy Zagrodno:

- Wzrost liczby średnich i dużych przedsiębiorstw na terenie gminy dających nowe możliwości zatrudnienia.
- Zagospodarowanie terenów inwestycyjnych w oparciu o prawidłowo prowadzoną politykę przestrzenną.
- Zagospodarowanie strefy ekonomicznej w Łukaszowie, przyciągnięcie inwestorów.
- Wzmacnianie zaplecza około turystycznego.
- Promocja walorów turystycznych „Zamek Grodziec”.
- Wykorzystanie potencjału turystycznego rzeki Skory.
- Wsparcie lokalnych producentów i lokalnych produktów (np. wino, miody, płody rolne).
- Organizacja ekotargu w gminie.
- Dalszy rozwój infrastruktury rowerowej pod kątem turystyki rowerowej, wykorzystanie nieczynnej linii kolejowej, stawiając na turystykę aktywną.
- Wsparcie funkcjonującego rolnictwa, utrzymanie rolniczego potencjału gminy.
- Utworzenie izby regionalnej.
- Stworzenie wiosek tematycznych i ścieżek edukacyjnych.
- Wykorzystanie pod kątem turystycznym pozostałości wiatraka w Radziechowie (utworzenie wieży widokowej lub obserwatorium astronomiczne).

3. STRATEGICZNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY ZAGRODNO

3.1. Wizja rozwoju i misja gminy Zagrodno w perspektywie do 2036 roku

Wizja, jako jeden z głównych elementów Strategii rozwoju, przedstawia pożądany obraz Gminy w przyszłości, stanowi tym samym priorytetowy punkt wyjścia wobec planowanych działań rozwojowych oraz pełni funkcję nadrzędnego celu Strategii.

Wizja obszaru gminy Zagrodno w perspektywie do 2036 roku stanowi kontynuację wizji przedstawionej w Strategii rozwoju gminy Zagrodno 2021-2025. Określa stan docelowy, do którego dążyć będą władze samorządowe i wszyscy zaangażowani partnerzy. Wskazuje ona zasadniczy kierunek wspólnie podejmowanych interwencji.

**Gmina Zagrodno obszarem
wykorzystującym walory przyrodniczo –
krajobrazowe i dziedzictwa kulturowego,
aktywnie wspierającym
przedsiębiorczość i tworzącym przyjazne
warunki do życia, przy zaangażowaniu
mieszkańców oraz partnerów lokalnych
w kierowaniu i wzmacnianiu jego
potencjału**

Misja wskazuje naczelny cel polityki rozwoju gminy Zagrodno, wokół którego powinny koncentrować się działania władz samorządowych i wszystkich zaangażowanych partnerów. Stanowi przesłanie, będące podstawą i określeniem kierunku współpracy na szczeblu lokalnym.

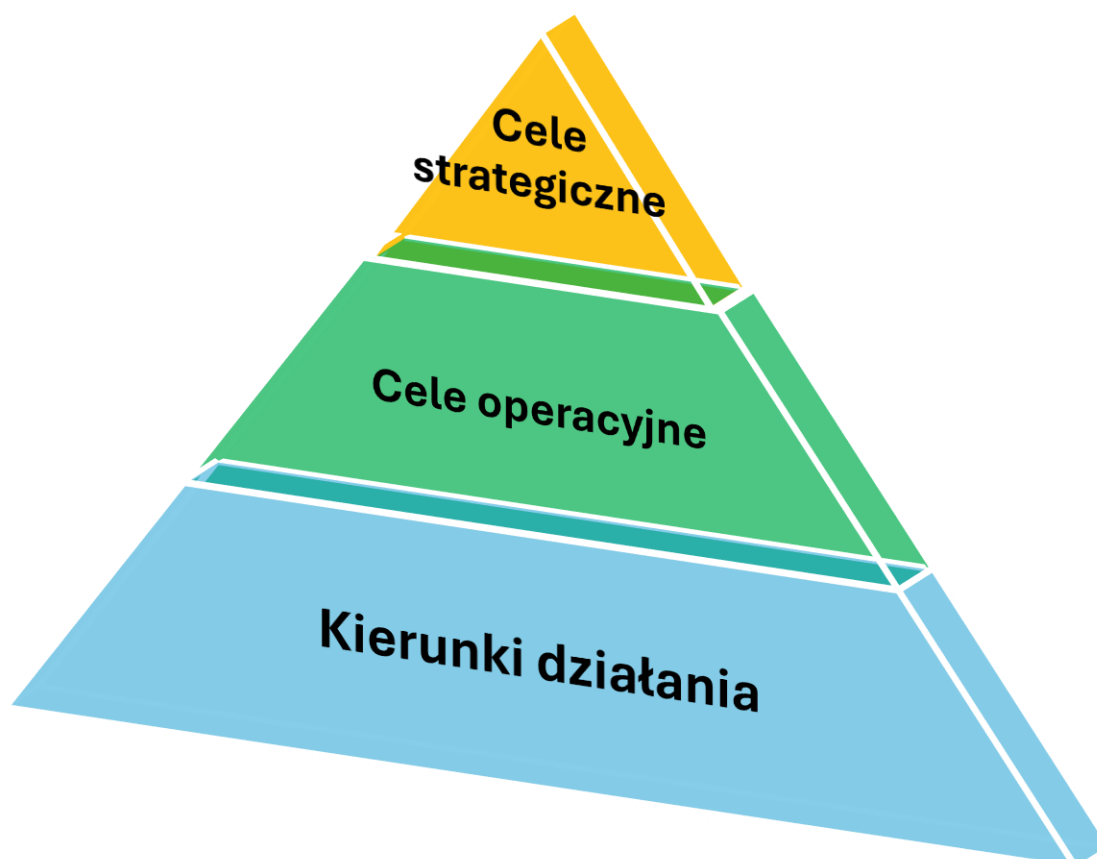
**Gmina Zagrodno obszarem otwartym na wspieranie
lokalnych inicjatyw i integracji mieszkańców,
przedsiębiorców i innych partnerów, przy zapewnieniu
wykorzystania partycypacji społecznej, aktywności
interesariuszy i szans rozwoju z zachowaniem trwałości
walorów przyrodniczo – krajobrazowych i dziedzictwa
kulturowego**

Wizja i misja są wstępem do założeń strategicznego rozwoju Gminy wyrażonego w jej celach i obszarach zadaniowych. Ważnym zadaniem na przyszłość jest monitorowanie realizowania unikatowych założeń jakimi jest misja i wizja Gminy, poprzez identyfikację działań i współpracę pomiędzy władzami Gminy a ich mieszkańcami i interesariuszami. Kreślą one bardzo szeroki kontekst działań w zakresie dynamicznego rozwoju sfery społecznej, gospodarczej, ekologicznej i przestrzennej.

3.2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym (w tym klimatyczno – środowiskowym), gospodarczym i społecznym

Istotą osiągnięcia wizji rozwoju gminy według przyjętej misji sposobu postępowania są cele strategiczne obejmujące zasięgiem każdą ze sfer diagnozy (społeczna, gospodarcza i przestrzenna). Cele strategiczne będą realizowane na podstawie określonych celów operacyjnych, które stanowią uszczegółowienie postępowania. Każdy cel strategiczny i cele

operacyjne są wobec siebie komplementarne, co pozwala, aby działania zaplanowane w ramach nich tworzyły wspólną całość wpływającą na rozwój obszaru. Podstawą tych działań są określone kluczowe kierunki podejmowane dla osiągnięcia celów strategicznych i celów operacyjnych. Dalej też kierunki działania będą przekładały się na bieżące, konkretne projekty realizowane przez gminę i inne podmioty zainteresowane udziałem w realizacji strategii. Projekty nie stanowią części Strategii ze względu na ich indywidualny i zmienny charakter realizacji w zależności od warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego.

Na potrzeby realizacji zdefiniowanej wizji rozwoju obszaru w oparciu o przyjętą misję zostały sformułowane trzy cele strategiczne. Do każdego z celów zostały przyporządkowane trzy cele operacyjne, które obejmują istotne potrzeby i oczekiwania interesariuszy w zakresie rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego. Cele strategiczne i operacyjne są próbą reagowania na zidentyfikowane problemy oraz wewnętrzne i zewnętrzne uwarunkowania rozwoju w przyszłości.

Cel strategiczny 1: Wzmacnianie trwałego i zrównoważonego wykorzystania potencjału endogenicznego

- Przeciwdziałanie peryferyzacji obszaru gminy w regionie i wykluczeniu komunikacyjnemu
- Zapewnienie przyszłym pokoleniom dostępu do walorów przyrodniczo-krajobrazowych
 - Wzmocnienie bezpieczeństwa przed zmianami klimatu

Cel strategiczny 2: Tworzenie atrakcyjnych warunków do życia we współpracy z mieszkańcami i lokalnymi partnerami

- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu grup szczególnie zagrożonych
 - Zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych i rekreacyjnych
- Wzmocnienie zaangażowania mieszkańców i lokalnych partnerów we współzarządzaniu lokalną przestrzenią

Cel strategiczny 3: Aktywne wykorzystanie lokalnego potencjału do rozwoju przedsiębiorczości

- Wsparcie działalności rolniczej i pozarolniczej – współpraca w zakresie kreowania i promocji lokalnych produktów
- Wykorzystanie zabytków, walorów przyrodniczych i kulturowych lokalnego krajobrazu do rozwoju przedsiębiorczości i turystyki
 - Aktywizacja potencjału gospodarczego terenów w granicy gminy

Osiągnięcie celów strategicznych i celów operacyjnych określonych w Strategii obejmuje realizację szeregu przedsięwzięć, w ramach kierunków działania, bez których gmina Zagrodno nie będzie mogła dalej rozwijać się. Szczególnie ważne i bardzo kosztochłonne są inwestycje transportowe i infrastrukturalne, np. sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej, oświetlenie, a także rewitalizacja terenów publicznych w poszczególnych miejscowościach przy zachowaniu dbałości o środowisko. Skala potrzeb w gminie jest tak duża, że sfinansowanie ich wszystkich jest nieosiągalne w ramach jej budżetu, dlatego też istotne jest aktywne poszukiwanie możliwości dofinansowania projektów ze środków zewnętrznych, przede wszystkim funduszy unijnych. Ważna w tym zakresie będzie aktywność i determinacja władz samorządowych i lokalnych partnerów, jak również siła i efekty współpracy między samorządami w realizacji zintegrowanych przedsięwzięć ponadlokalnych.

3.3. Kierunki działań podejmowanych do osiągnięcia celów strategicznych

3.3.1. Wykaz kierunków działań i działań w ramach strefy przestrzennej (w tym klimatyczno – środowiskowej)

W pierwszym celu operacyjnym skupiono się na najważniejszych zagadnieniach z zakresu infrastruktury i przestrzeni.

Jednym z głównych problemów strefy przestrzennej na terenie gminy podobnie jak na terenie większości jednostek samorządu terytorialnego jest niedostateczny stan infrastruktury komunikacyjnej.

W perspektywie do 2036 roku w znacznym stopniu należy realizować inwestycje związane z poprawą jakości komunikacji i przemieszczania się osób zmotoryzowanych, pieszych oraz rowerzystów poprzez działania związane z modernizacją, uzupełnianiem oraz rozbudową dróg, ścieżek rowerowych oraz infrastruktury komunikacyjnej, w tym przystanków autobusowych. Inwestycje komunikacyjne powinny uwzględniać wszystkie sołectwa na terenie gminy.

Potrzebne są również inwestycje związane z rozwojem systemu ścieżek rowerowych, uwzględniające stworzenie spójnej sieci z gminami ościennymi.

Należy podjąć również działania związane z rozwojem komunikacji publicznej celem wykluczenia komunikacyjnego mieszkańców.

Na terenie gminy zidentyfikowano kilka problemów środowiskowych. Jednym z problemów środowiskowych jest niezadowalający stan wód powierzchniowych, czy brak kanalizacji. Brak wystarczającej sieci kanalizacyjnej może być również barierą w rozwoju terenów inwestycyjnych w Gminie, dlatego też tak istotne staje się zabezpieczenie w najbliższych latach odpowiedniej ilości środków na tego typu inwestycje.

W zakresie ochrony środowiska na terenie gminy Zagrodno realizować należy wielowymiarowe działania edukacyjne, odnoszące się do kwestii ochrony powietrza, zasobów przyrodniczych czy gospodarki odpadami celem wyeliminowania nieprawidłowych obserwowanych praktyk na terenie gminy związanych m.in. z: zaśmiecaniem lasów i przestrzeni publicznych, nieprawidłowym pozbywaniem się nieczystości ciekłych i innych.

Zmiany klimatu mają i będą miały duży wpływ na funkcjonowanie samorządu terytorialnego poprzez oddziaływanie na fizyczne i biologiczne składniki ekosystemów (woda, gleba, powietrze

i różnorodność biologiczną). Ponadto, koniecznym jest zapewnienie bezpieczeństwa przed skutkami występowania ekstremalnych zjawisk pogodowych, np. ryzyko nieudanych zbiorów, burze i ulewne deszcze, susze, pożary i plagi gryzoni, które również powodują straty społeczne i gospodarcze, w tym w infrastrukturze.

Trwałość i zrównoważone wykorzystanie lokalnego bogactwa także powinno opierać się o zapewnienie poprawy zdrowia ludzi i zmniejszenie ich śmiertelności, wywołanych, np. upałami, sezonowej produkcji alergenów i nowymi chorobami zakaźnymi.

Cel strategiczny 1: Przeciwdziałanie peryferyzacji obszaru gminy w regionie i wykluczeniu komunikacyjnemu		
Cel operacyjny	Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań
Przeciwdziałanie peryferyzacji obszaru gminy w regionie i wykluczeniu komunikacyjnemu	Wspieranie rozwoju sieci transportu publicznego w celu minimalizowania wykluczenia w dostępie do innych obszarów	- rozbudowa sieci drogowej na terenie gminy - zwiększenie bezpieczeństwa ruchu drogowego - rozwój alternatywnych środków transportu - zwiększenie bezpieczeństwa publicznego z zachowaniem zasad ochrony prywatności
	Budowa nowych, rozbudowa i modernizacja istniejących dróg gminnych	
	Budowa, rozbudowa i przebudowa oraz remonty oświetlenia ulicznego	
	Zwiększenie bezpieczeństwa komunikacyjnego m.in. poprzez budowę, rozbudowę przejść dla pieszych, sygnalizacji świetlnej i poprawę stanu oznakowania drogowego, organizacja chodników	
	Modernizacja, przebudowa, budowa odpowiednio wyposażonych przystanków autobusowych	
	Współpraca z operatorami i wypracowanie rozwiązań ułatwiających rozwój wysokiej jakości Internetu światłowodowego na terenie Gminy	

Cel strategiczny 1: Wzmacnianie trwałego i zrównoważonego wykorzystania potencjału endogenicznego		
Cel operacyjny	Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań
Zapewnienie przyszłym pokoleniom dostępu do walorów przyrodniczo - krajobrazowych	Termomodernizacja budynków gminnych oraz budynków komunalnych wraz z wykorzystaniem OZE	- poprawa jakości powietrza - zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym gminy - poprawa stanu wód - poprawa jakości gospodarki wodno – ściekowej - wzrost osiągniętych poziomów recyklingu - zwiększenie świadomości ekologicznej w szeroko pojętej ochronie środowiska
	Budowa infrastruktury OZE na terenie gminy	
	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej wraz ze stacjami uzdatniania wody, które zapewnią dostęp do nowych obiektów	
	Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej	
	Wsparcie mieszkańców w budowie przydomowych oczyszczalni ścieków oraz promowanie tego rozwiązania w lokalizacjach, w których nie ma możliwości doprowadzenia sieci kanalizacyjnej	
	Kształtowanie świadomości i postaw proekologicznych wśród mieszkańców	
	Doskonalenie systemu gospodarki odpadami, w tym odpadami niebezpiecznymi i likwidacja dzikich wysypisk śmieci, usuwanie eternitu	
	Ograniczenie wycinki drzew i realizowanie bieżących nasadzeń	

Cel strategiczny 1: Wzmacnianie trwałego i zrównoważonego wykorzystania potencjału endogenicznego

	Ochrona wyjątkowego krajobrazu gminy	
	Zachowanie obszarów chronionych oraz miejsc posiadających szczególne walory środowiskowe	

Cel strategiczny 1: Wzmacnianie trwałego i zrównoważonego wykorzystania potencjału endogenicznego

Cel operacyjny	Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań
Adaptacja do zmian klimatu	Zwiększenie retencji wodnej poprzez zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych, w tym wspieranie rozwoju zbiorników retencyjnych	stworzenie systemu zielonej i błękitnej infrastruktury, co poza efektem ekologicznym będzie miało efekt estetyczny
	Wsparcie działań związanych z zalesianiem nieużytków	
	Wprowadzenie rozwiązań z zakresu rozwijania elektromobilności	zabezpieczenie Gminy przed negatywnymi skutkami zmian klimatycznych
	Zapobieganie ubóstwu energetycznemu	

3.3.2. Wykaz kierunków działań i działań w ramach strefy społecznej

Podstawową wartością gminy są jej mieszkańcy. Liczba osób zamieszkujących Gminę Zagrodno systematycznie maleje, co świadczy o powolnym wyludnianiu obszaru, w związku z czym priorytetem w działaniach powinno być dążenie do zatrzymania w Gminie dotychczasowych i przyciągnięcia nowych mieszkańców.

W zakresie działań społecznych gmina Zagrodno powinna dostosowywać swoją ofertę społeczną do obserwowanych trendów społecznych. Jednym z nich jest zjawisko starzenia się społeczeństwa gminy. Rosnąca liczba seniorów prowadzić może do różnego rodzaju wyzwań związanych np. z obciążeniem systemu finansów publicznych poprzez wzrost kosztów opieki zdrowotnej i usług opiekuńczych oraz koniecznością rozwoju polityki senioralnej i usług aktywizacji osób starszych, co przeciwdziałać ma wykluczeniu społecznemu seniorów oraz podnoszeniu ich jakości życia.

Ważnym elementem działań będzie modernizacja i rozbudowa infrastruktury komunalnej pozwalająca na poprawę sieci komunikacji lokalnej i regionalnej, jak również warunków i bezpieczeństwa życia w zakresie dostępności do urządzeń rekreacji i uprawiania sportów, obiektów edukacji i kultury, a także innych obiektów architektury. Tworzenie takich warunków zwiększy zadowolenie mieszkańców i stanie się podstawą do budowania harmonijnej przestrzeni do życia, jak i napływu odwiedzających, którzy wskutek poznania walorów przyrodniczo-krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego będą zachęcani do pozostawiania oraz zamieszkiwania na terenie gminy. Taka sytuacja może wpłynąć pozytywnie na zmianę struktury demograficznej obszaru, zmniejszenie wykluczenia społecznego, zwiększenie aktywności zawodowej i zmniejszenie migracji zarobkowej rodzimych mieszkańców oraz zwiększy poziom zaangażowania w sprawy publiczne.

W sektorze bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców, jednym z najważniejszych wyzwań, stojących przed organizatorami opieki zdrowotnej, pozostaje poprawa poziomu zdrowia i związanej z nim jakości życia, m.in. poprzez doskonalenie jakości i dostępności usług ochrony i profilaktyki zdrowia, organizowanie i wspieranie akcji, programów profilaktycznych, badań i konsultacji medycznych dla mieszkańców, a także kształtowanie, promocja postaw, aktywna edukacja na rzecz zdrowego stylu życia.

Należy realizować działania na rzecz systematycznego poszerzania oferty sportowo rekreacyjnej. Oferta kulturalna gminy powinna zostać rozwinięta o szereg wydarzeń integrujących wszystkich mieszkańców gminy. Na terenie gminy nie funkcjonuje dom kultury. Organizacja tego typu jednostki w znacznym stopniu przyczynie się do integracji mieszkańców gminy. Gmina powinna wspierać funkcjonujące kluby sportowe i inicjatywy na rzecz rozwoju sportu jako potencjał na kolejne lata.

W perspektywie do 2036 roku należy realizować działania na rzecz modernizacji i rozbudowy placówek oświatowych oraz terenów wokół. Należy jednak stale podnosić konkurencyjność

gminnej szkoły i wprowadzać ciekawe, innowacyjne metody nauczania, co przełoży się na napływ uczniów do szkół oraz zapewnienie dzieciom dobrego startu w przyszłość.

Przeprowadzona ankietyzacja wskazała, iż istnieje potrzeba zwiększenia integracji mieszkańców oraz poprawa współpracy między władzami gminy, a jej mieszkańcami (m.in. w zakresie wzajemnej komunikacji).

Cel strategiczny: Podnoszenie jakości świadczonych usług oraz wzmacnianie kapitału ludzkiego		
Cel operacyjny	Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu grup szczególnie zagrożonych	Tworzenie miejsc przyjaznych seniorom (np. Kluby Seniora, DPS) oraz rozwój gminnej polityki senioralnej	• Wsparcie osób ze szczególnymi potrzebami • Wsparcie seniorów z terenu gminy • Profilaktyka prozdrowotna dla wszystkich grup wiekowych
	Zwiększenie dostępu do usług opiekuńczych wysokiej jakości dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym doszkalanie kadry opiekunów i asystentów rodzin	
	Edukacja (rozwijanie programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych)	
	Usuwanie barier architektonicznych, zwłaszcza w budynkach użyteczności publicznej	
	Wsparcie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami, a także ich bliskich i opiekunów, w tym działania ukierunkowane na wydłużenie czasu i zwiększenie komfortu ich przebywania w środowisku domowym, wsparcie rodzin w procesie opieki domowej oraz czasowe odciążenie rodzin w obowiązkach sprawowania opieki,	

Cel strategiczny: Podnoszenie jakości świadczonych usług oraz wzmacnianie kapitału ludzkiego		
	opieka medyczna, usługi asystenckie i pielęgnacyjne itp.	

Cel strategiczny: Podnoszenie jakości świadczonych usług oraz wzmacnianie kapitału ludzkiego		
Cel operacyjny	Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań
Zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych i rekreacyjnych	Rozwój i wspieranie istniejących form opieki nad dziećmi do lat 3 ¹	• Integracja mieszkańców • Zapewnienie dla wszystkich chętnych dostępności placówek oświatowych • Poprawa warunków nauczania w szkołach i przedszkolach • Nowoczesne i odpowiednio wyposażone placówki oświatowe • Nowoczesne, odpowiednio wyposażone miejsca rekreacji dla wszystkich grup wiekowych
	Dostosowanie placówek oświatowych do sytuacji demograficznej oraz układu osadniczego gminy	
	Organizacja zajęć pozalekcyjnych dostosowanych do zainteresowań i potrzeb dzieci i młodzieży	
	Budowa, organizacja mieszkań komunalnych	
	Zagospodarowanie miejsc spotkań dla społeczności lokalnej (wiaty, świetlice środowiskowe) we wszystkich miejscowościach gminy	
	Budowa, przebudowa i remonty świetlic wiejskich	

¹ w trakcie budowy żłobek w miejscowości Zagrodno -inwestycja realizowana w formule zaprojektuj i wybuduj

Cel strategiczny: Podnoszenie jakości świadczonych usług oraz wzmacnianie kapitału ludzkiego		
	Adaptacja obiektów gminnych na cele społeczne, w tym utworzenie Domu Kultury	
	Odpowiednie doposażenie jednostek OSP z terenu gminy	

Cel strategiczny: Podnoszenie jakości świadczonych usług oraz wzmacnianie kapitału ludzkiego		
Cel operacyjny	Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań
Wzmocnienie zaangażowania mieszkańców i lokalnych partnerów we współzrządzeniu lokalną przestrzenią	Wykorzystanie budynków pełniących rolę świetlic wiejskich w rozwoju kulturalno-sportowym sołectw poprzez organizację zajęć dla dzieci i dorosłych	• Poprawa dialogu społecznego pomiędzy mieszkańcami, a Władzami Gminy • Integracja mieszkańców w ramach wszystkich grup wiekowych
	Rozszerzenie oferty samorządowych instytucji kultury oraz wsparcie i współpraca z lokalnymi organizacjami pozarządowymi (NGO)	
	Szeroko pojęte działania z zakresu integracji międzypokoleniowej	
	Pozyskiwanie w większym stopniu wsparcia w ramach środków zewnętrznych w ramach działalności Urzędu Gminy (m.in. szkolenia pracowników, spotkania z mieszkańcami, zatrudnienie wyspecjalizowanych pracowników)	

Cel strategiczny: Podnoszenie jakości świadczonych usług oraz wzmacnianie kapitału ludzkiego		
	Wzmocnienie współpracy z gminami sąsiednimi	
	Angażowanie mieszkańców w partycypowanie w sprawy wspólnoty samorządowej	

3.3.3. Wykaz kierunków działań i działań w ramach strefy gospodarczej

Głównym założeniem Strategii w perspektywie do 2036 roku jest rozwój przedsiębiorczości na terenie gminy Zagrodno.

Ważne jest wykorzystanie potencjału inwestycyjnego terenów położonych w południowo-wschodniej i wschodniej części gminy, dla którego jest określone przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (obszary przeznaczone pod tereny produkcji, usług, magazyny; dodatkowo możliwość usytuowania elektrowni słonecznych), a także dostępu do drogi krajowej.

Przeprowadzony proces konsultacji społecznych wskazał, iż społeczność Gminy dostrzega w rozwoju turystyki możliwość rozwoju koniunktury lokalnej.

Jednym z budowanych silnych fundamentów lokalnej gospodarki powinno być wykorzystanie atrakcyjności turystycznej wynikającej z zabytków dziedzictwa kulturowego, w tym cenny obszar chronionego krajobrazu „Grodziec” (południowo-zachodnia część gminy jest objęta zasięgiem funkcjonalnego, uzupełniającego obszaru cennego przyrodniczo, w tym o znaczeniu międzynarodowym).

Gmina posiada wysoki potencjał w zakresie rozwoju wiosek tematycznych, ścieżek edukacyjnych oraz tras turystycznych.

Wraz z upływem lat wiele gospodarstw małych, słabych ekonomicznie, uległo upadkowi. Dodatkowo obserwuje się sukcesywny odpływ ludzi młodych, którzy szukają pracy poza rolnictwem. Jako kierunek na najbliższe lata wskazano promocję lokalnych produktów oraz rozwój agroturystyki.

Cel strategiczny: Aktywne wykorzystanie lokalnego potencjału do rozwoju przedsiębiorczości

Cel operacyjny	Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań
Wsparcie działalności rolniczej i pozarolniczej - współpraca w zakresie kreowania i promocji lokalnych produktów	Promocja i wsparcie rozwoju rolnictwa ekologicznego, promocja lokalnych produktów rolnych	Wzrost zainteresowania wśród mieszkańców żywnością ekologiczną
	Organizacja ekotargu	
	Zintegrowanie lokalnej oferty rynku produkcji żywności, w tym żywności tradycyjnej, lokalnej i ekologicznej	
	Promocja innowacyjnych rozwiązań w produkcji rolnej oraz nowoczesnych metod upraw i hodowli	
	Promocja i wykorzystanie lokalnych produktów podczas imprez organizowanych przez gminę	

Cel strategiczny: Aktywne wykorzystanie lokalnego potencjału do rozwoju przedsiębiorczości

Cel operacyjny	Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań
Wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych lokalnego krajobrazu do rozwoju przedsiębiorczości i turystyki	Zachowanie i modernizacja obiektów dziedzictwa kulturowego występujących na terenie Gminy	- Zwiększenie atrakcyjności turystycznej - Rozwój przedsiębiorstw z branży turystycznej - Gmina Ośrodkiem Turystycznym o charakterze ponadlokalnym
	Stworzenie spójnego systemu tras rowerowych, infrastruktury około rowerowej, w oparciu o współpracę międzygminną	
	Wyznaczenie nowych szlaków turystycznych, tworzenie ścieżek	

Cel strategiczny: Aktywne wykorzystanie lokalnego potencjału do rozwoju przedsiębiorczości

	edukacyjnych i wiosek tematycznych	
	Wsparcie rozwoju bazy noclegowej i gastronomicznej	
	Stworzenie atrakcyjnej oferty dla turystyki weekendowej zatrzymującej turystów na terenie gminy, wsparcie działań na rzecz powstania przystani kajakowej	
	Wykorzystanie potencjału zabytków i dziedzictwa kulturalnego z terenu gminy w promocji gminy: - organy w Kościele w Zagrodnie (m.in. koncerty organowe) - wiatrak w Radziechowie (utworzenie wieży widokowej lub obserwatorium astronomiczne) - prywatne Muzeum Armii Radzieckiej i Wojska Polskiego - historii grodu czarnego Krzysztofa, - upamiętnienie oryginalnego rękopisu „Pana Tadeusza”, pisanego ręką Adama Mickiewicza odnalezionego w Zagrodnie, - historia tzw. „starego zagłębia miedziowego” – pierwsze wydobywanie miedzi w kraju	

Cel strategiczny: Aktywne wykorzystanie lokalnego potencjału do rozwoju przedsiębiorczości

	Utworzenie izby muzealnej prezentującej dziedzictwo historyczne gminy	
	Tworzenie warunków dla podmiotów prywatnych na rzecz rozwoju i modernizacji infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej na terenie gminy oraz rozwoju branży usługowej	

Cel strategiczny: Aktywne wykorzystanie lokalnego potencjału do rozwoju przedsiębiorczości

Cel operacyjny	Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań
Aktywizacja potencjału gospodarczego terenów w granicy gminy	Doskonalenie systemów zachęt dla inwestorów oraz oferty inwestycyjnej dla inwestorów	• Zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych • Zmniejszenie bezrobocia
	Wykorzystanie potencjału istniejących i stworzenie nowych terenów inwestycyjnych mające na celu pozyskanie inwestorów zewnętrznych oraz tworzenie warunków do rozwoju lokalnych przedsiębiorstw	
	Przygotowanie katalogu inwestycji istotnych z punktu widzenia gminy, możliwych do realizacji w formie Partnerstwa Publiczno – Prywatnego ²	

² Zastosowanie formuły partnerstwa publiczno-prywatnego będzie poprzedzone analizą efektywności oraz oceną zasadności wyboru partnerstwa publiczno-prywatnego w porównaniu do tradycyjnego zamówienia publicznego, zgodnie z ustawą z dnia 19 grudnia 2008 r. o partnerstwie publiczno-prywatnym oraz wytycznymi Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej dotyczącymi przygotowania i wdrażania projektów realizowanych w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

Cel strategiczny: Aktywne wykorzystanie lokalnego potencjału do rozwoju przedsiębiorczości

	Koncentracja inwestycji zewnętrznych, w tym zagranicznych na terenie gminy, pozwalających na stworzenie chłonnego rynku pracy	
	Organizowanie szkoleń dla przedsiębiorców w zakresie możliwości wykorzystania i sposobu pozyskiwania źródeł finansowania inwestycji, w tym środków UE	

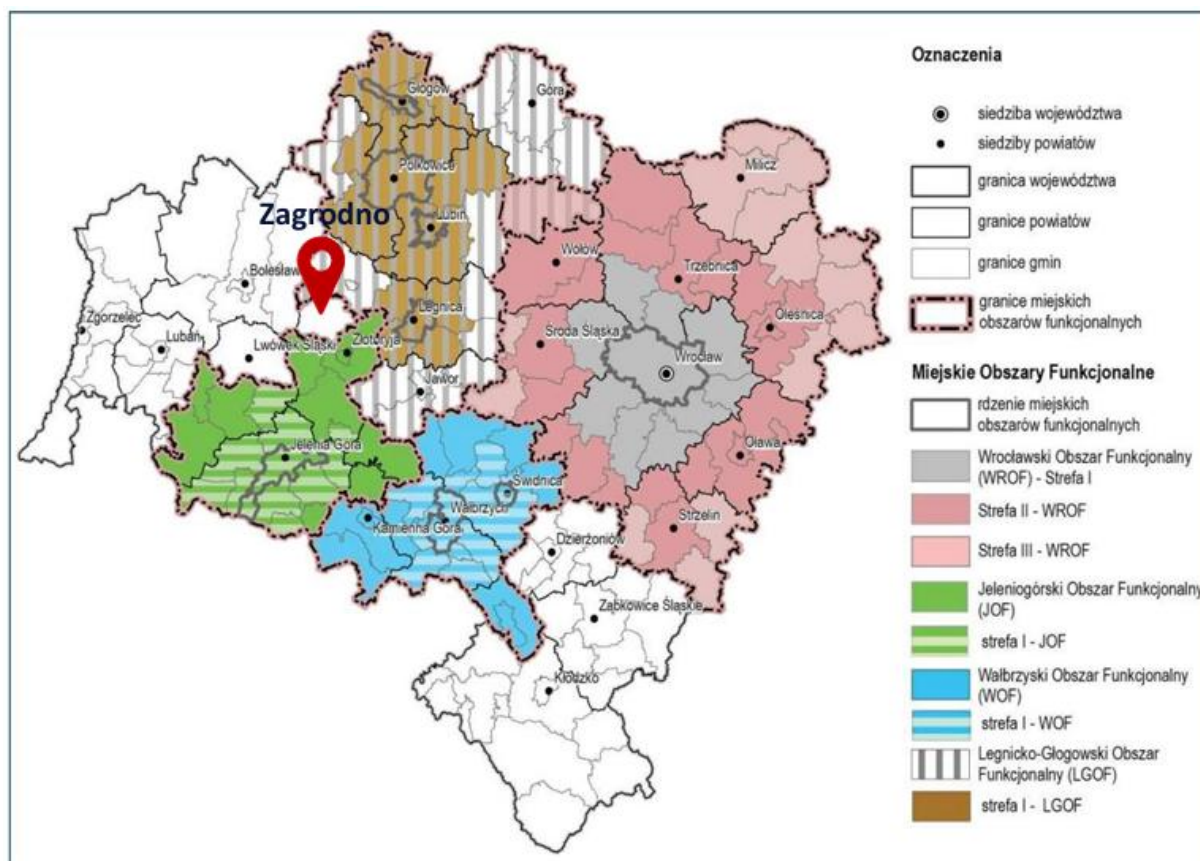
4. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI (OSI)

Terytorialny wymiar wsparcia, obszary strategicznej interwencji i obszary funkcjonalne posiadające zróżnicowane potencjały i bariery rozwojowe gminy znajdują swoje odzwierciedlenie przestrzenne. Identyfikacja tych obszarów ma znaczenie dla prowadzenia polityki rozwoju, umożliwiając ukierunkowanie interwencji publicznych.

W rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (art. 5 pkt 6a), obszar funkcjonalny jest to obszar, na którym występuje względnie wyodrębniający się, intensywny i otwarty system powiązań społecznych, gospodarczych lub przyrodniczych, uwarunkowanych cechami środowiska geograficznego (przyrodniczego i antropogenicznego). Ujęcie funkcjonalne akcentuje współzależności i powiązania między elementami (społecznymi, gospodarczymi, przestrzennymi i środowiskowymi) tworzącymi terytorium. Takie podejście stanowi nowe trendy w europejskiej polityce rozwoju, które mają odgrywać coraz większą rolę w kolejnych okresach programowania. W prowadzeniu polityki rozwoju istotną staje się przestrzeń historyczna, kulturowa, symboliczna, społeczna, ekonomiczna czy przyrodnicza z własną dynamiką rozwoju. Wyszczególnione powyżej walory przestrzeni faktycznie scalają mieszkańców oraz obszar, pobudzając świadomość przynależności (tożsamości), co w istocie wpływa na dalsze procesy rozwojowe skoncentrowane na określone miejsce (obszar, teren). Na skutek wykorzystania różnorodności oraz specyfiki danego obszaru w sposób zintegrowany jest możliwe osiągnięcie spójności terytorialnej. Koncepcja funkcjonalna opiera rozwój danego terytorium o wewnętrzne zasoby, przy zapewnieniu dialogu ze społecznością lokalną i aktywizacji władz samorządu terytorialnego. Aktywność w ramach obszarów funkcjonalnych (obok mechanizmu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych) uznaje się jako narzędzie subregionalne pozwalające na wdrażanie form współpracy między samorządami terytorialnymi.

Odniesienie do Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego

Miejskie obszary funkcjonalne rozumiane są jako tereny otaczające miejskie aglomeracje, bezpośrednio wiążące się z aglomeracją w układzie społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Gmina Zagrodno nie wchodzi w skład miejskiego obszaru funkcjonalnego. Od strony północnej i północno-wschodniej gmina graniczy z Legnicko-Głogowskim Obszarem Funkcjonalnym, a od strony południowej z Wałbrzyskim Obszarem Funkcjonalnym. Lokalizacja gminy Zagrodno powoduje, że jej obszar pozostaje pod wpływem oddziaływania ośrodków miejskich usytuowanych w promieniu odległości 20 km (Złotoryja, Legnica, Chojnów, Bolesławiec i Lwówek Śląski). Miejscowości, takie jak Złotoryja, Legnica i Chojnów, wchodzą zaś w strefy miejskich obszarów funkcjonalnych.

Rysunek 1. Granice miejskich obszarów funkcjonalnych województwa dolnośląskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 1 do Uchwały nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego.

Istotnym dotychczas wymiarem terytorialno-finansowym wsparcia dla działalności gminy Zagrodno jest udział w partnerstwie Lokalnej Grupy Działania (LGD) wchodzącej w skład Stowarzyszenia „LGD Partnerstwo Kaczawskie” (gmina Zagrodno jest jedną z czternastu gmin uczestniczących w tym partnerstwie współpracy). Podstawowym celem działalności Stowarzyszenia LGD Partnerstwo Kaczawskie od momentu jego powstania (2008 r.) jest dążenie do zrównoważenia rozwoju obszarów wiejskich z uwzględnieniem należytej ochrony i promocji środowiska naturalnego, krajobrazu i zasobów historyczno-kulturowych, a także równości szans, w tym z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Rolnego (EFR). Ideą utworzenia Stowarzyszenia jest promowanie regionu Gór i Pogórza Kaczawskiego. Gmina Zagrodno uczestniczyła w projektach organizowanych przez LGD Partnerstwo Kaczawskie, korzystając z dofinansowania ze środków zewnętrznych budżetu Unii Europejskiej w poprzednich perspektywach finansowania.

Kolejny ważny terytorialny wymiar wsparcia rozwoju gminy Zagrodno może wiązać się z zawarciem porozumienia między gminą Zagrodno a Gminami tworzącymi Zintegrowane Inwestycje Terytorialne Aglomeracji Jeleniogórskiej, jak również przystąpieniem do prac nad dokumentem strategicznym Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Aglomeracji Jeleniogórskiej na lata 2021-2029, zwanym Planem działań ZIT AJ.

Przygraniczny obszar funkcjonalny określony w Planie zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego obejmuje zasięgiem terytorium administracyjne gminy Zagrodno. Samorządy terytorialne znajdujące się w granicy przygranicznego obszaru funkcjonalnego stanowią tereny o znaczeniu ponadregionalnym, usytuowane w strefie przygranicznej kraju.

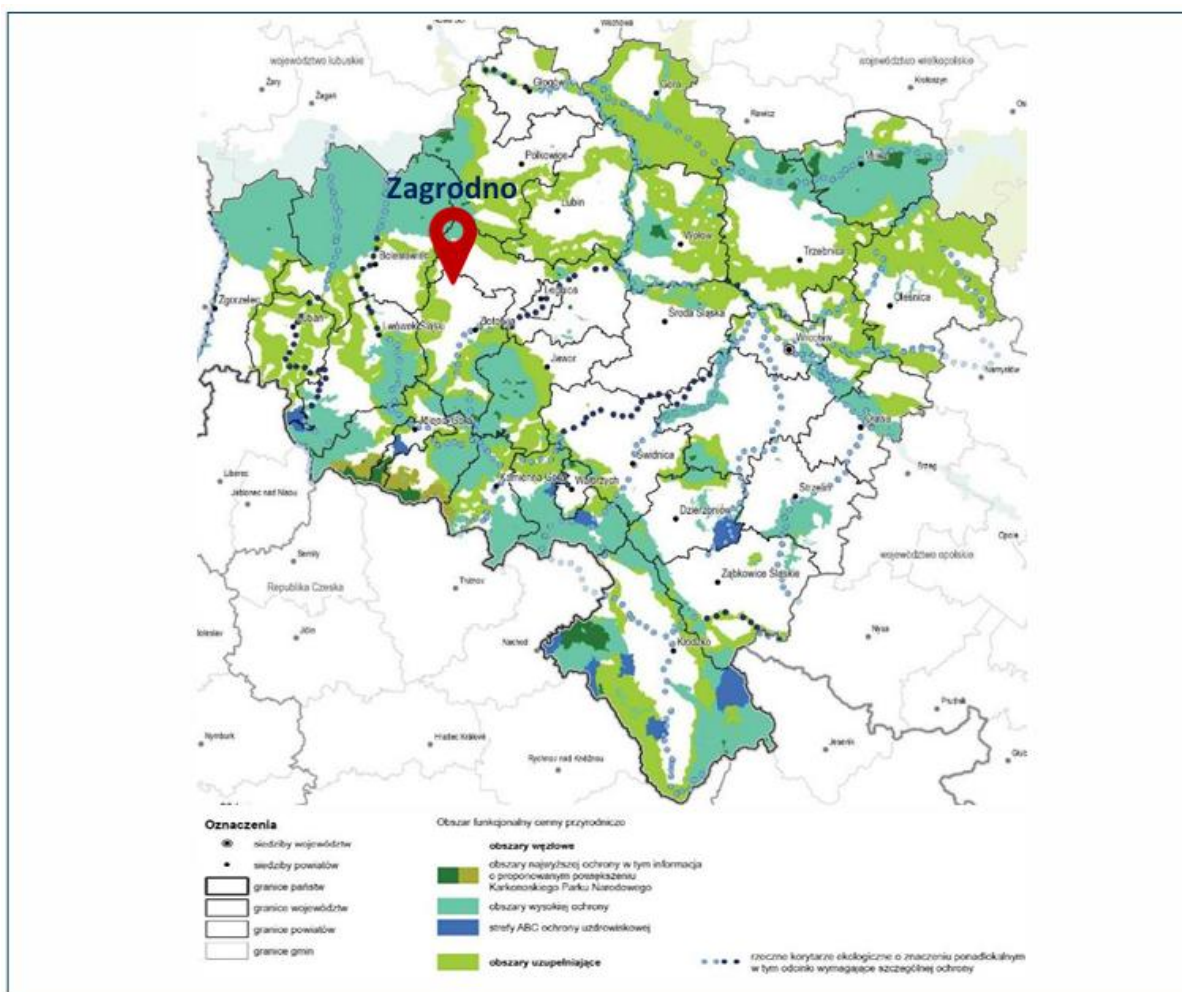
Rysunek 2. Zasięg przygranicznego obszaru funkcjonalnego w województwie dolnośląskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 1 do Uchwały nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego.

Tereny przygraniczne na Dolnym Śląsku położone na pograniczu polsko-czesko-niemieckim posiadają duży potencjał rozwojowy. Jako podstawowe bariery wzmacniania kontaktów społeczno-gospodarczych terenów transgranicznych wyróżnia się:

- niewielka liczba lub brak sprawnych połączeń transportowych;
- niedostateczna jakość infrastruktury transportowej;
- niewłaściwa organizacja transportu publicznego.

Część problemów występujących w rejonach przygranicznych nie jest możliwa do rozwiązania z poziomu samorządu terytorialnego, jednakże nie powinno to ograniczać działań zapobiegających degradacji oraz służące wzmocnieniu ośrodków lokalnych, w szczególności obszarów zagrożonych marginalizacją.

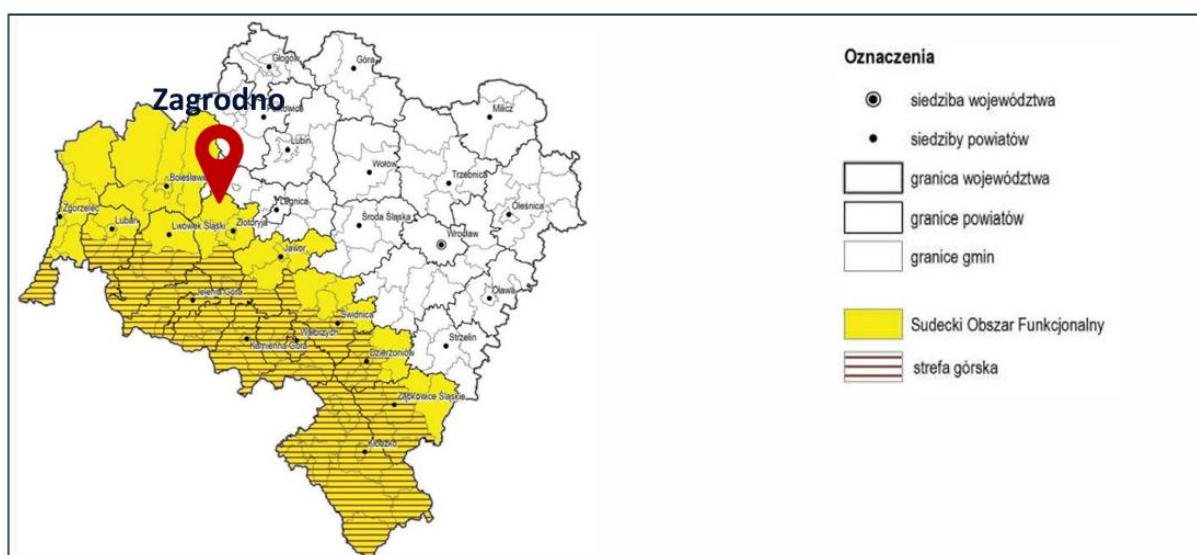

Rysunek 3. Obszar funkcjonalny cenny przyrodniczo

Gmina Zagrodno znajduje się w obszarze cennym przyrodniczo na Dolnym Śląsku, w tym w strefie obszaru uzupełniającego, także o znaczeniu międzynarodowym (lądowy korytarz ekologiczny). Zasięg obszaru cennego przyrodniczo określonego jako uzupełniający obejmuje w znacznej części teren miejscowości Grodziec. Obszar stanowiący lądowy korytarz ekologiczny o znaczeniu międzynarodowym zajmuje tereny miejscowości Grodziec, Uniejowice i Olszanica.

Rysunek 4. Zasięg funkcjonalnego, uzupełniającego obszaru cennego przyrodniczo, w tym o znaczeniu międzynarodowym, w granicy gminy Zagrodno

Rysunek 5. Zasięg Sudeckiego Obszaru Funkcjonalnego i strefy górskiej

Źródło: Opracowanie własne na podstawie załącznika nr 1 do Uchwały nr XIX/482/20 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 16 czerwca 2020 r. w sprawie uchwalenia Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego.

Sudecki Obszar Funkcjonalny obejmuje zasięgiem teren gminy Zagrodno. Ujęcie gminy Zagrodno w ramach Sudeckiego Obszaru Funkcjonalnego wynika z uwarunkowania rzeźby terenu, zróżnicowanej budową i długą przeszłością geologiczną. Gmina Zagrodno nie wchodzi w skład strefy górskiej.

Odniesienie do Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 podchodzi w sposób zintegrowany do określania kierunków rozwoju województwa. W ramach polityki rozwoju SRWD 2030 są przyjęte dwa wymiary terytorialnej interwencji publicznej – horyzontalny i obszarowy. Wymiar

horyzontalny wiąże się z realizacją działań strategicznych przez samorząd województwa na obszarze całego województwa w oparciu o określone kryteria. Wymiar obszarowy jest istotny z punktu widzenia gminy Zagrodno, ponieważ dotyczy działań strategicznych ukierunkowanych terytorialnie – konkretne obszary województwa, w szczególności obszary strategicznej interwencji. Interwencja samorządu województwa w wymiarze obszarowym wynika z zdiagnozowania koncentracji zjawisk na danym obszarze szczególnie istotnych z punktu widzenia realizacji regionalnej polityki rozwoju. Obszary te odzwierciedlają potencjały i problemy rozwojowe w układzie terytorialnym, przede wszystkim obszary wymagające troski ze względu na występujące zapóźnienia, tak jak teren gminy Zagrodno. Monitorowanie ewaluacji zakresu przestrzennego obszarów strategicznej interwencji jest ważnym elementem prowadzenia polityki rozwoju przez gminę Zagrodno, ponieważ konsekwencją wyznaczenia tych obszarów będzie terytorialne podejście do Programów Operacyjnych realizowanych przez Samorząd Województwa Dolnośląskiego w kolejnych latach.

Odniesienie do II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (IIaPGW)

Z dniem 24 lutego 2023 r. weszła w życie II aktualizacja Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (IIaPGW), przyjęta rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. z 2023 r. poz. 335).

Gmina Zagrodno znajduje się w zasięgu następujących Jednolitych Części Wód Powierzchniowych:

- Lubiatówka RW600009138689,
- Czarna Woda od źródła do Karkoszki RW600010138651,
- Skora od Gajowej do Zimnika RW6000031386659,
- Bobrzyca od źródła do Osiki RW600003163859,
- Kaczawa do Nysy Szalonej RW60000613839,
- Brochotka RW6000091386729,
- Kanał Osetnicki RW6000101386689,
- Skora od Zimnika do ujścia RW6000111386699.

W poniższej tabeli przedstawiono ocenę jednolitej części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy. Stan ogólny wszystkich badanych JCWP oceniono jako zły.

Tabela 1. Ocena JCWP płynących na terenie gminy Zagrodno

Nazwa i kod JCWP	Stan/ Potencjał ekologiczny		Stan chemiczny		Stan
Lubiatówka RW600009138689	umiarkowany	BZT5, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy	-	-	zły

Nazwa i kod JCWP	Stan/ Potencjał ekologiczny		Stan chemiczny		Stan
Czarna Woda od źródła do Karkoszki RW600010138651	słaby	OWO; makrobezkręgowce, ichtiofauna	poniżej dobrego	-	zły
Skora od Gajowej do Zimnika RW6000031386659	umiarkowany	azot ogólny, azot azotanowy; fitobentos	-	-	zły
Bobrzyca od źródła do Osiki RW600003163859	słaby	BZT5, przewodność, azot ogólny, azot azotanowy, fosfor fosforanowy (V); makrofity	-	-	zły
Kaczawa do Nysy Szalonej RW60000613839	umiarkowany	azot ogólny, azot azotanowy, fosfor fosforanowy (V); fitobentos	poniżej dobrego	benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(g,h,i)perylen	zły
Brochotka RW6000091386729	umiarkowany	BZT5, OWO, azot ogólny, azot amonowy, azot azotanowy, fosfor ogólny, fosfor fosforanowy (V); fitobentos	-	-	zły
Kanał Osetnicki RW6000101386689	umiarkowany	makrofity	-	-	zły
Skora od Zimnika do ujścia RW6000111386699	umiarkowany	azot ogólny, azot azotanowy; makrobezkręgowce	-	-	zły

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

Wyznaczone cele środowiskowe dla JCWP znajdujących się na terenie gminy Zagrodno przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2. Cele środowiskowe JCWP płynących na terenie gminy Zagrodno

Nazwa i kod JCWP	Cel środowiskowy
Lubiatówka RW600009138689	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot amonowy]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny

Nazwa i kod JCWP	Cel środowiskowy
Czarna Woda od źródła do Karkoszki RW600010138651	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny
Skora od Gajowej do Zimnika RW6000031386659	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny
Bobrzyca od źródła do Osiki RW600003163859	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot azotanowy, fosforany, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny
Kaczawa do Nysy Szalonej RW60000613839	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Kaczawa od ujścia Nysy Szalonej do ujścia Drążnicy i Nysa Szalona od ujścia do zapory zb. Słup (dla łosia); zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych; zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Kaczawa od ujścia Nysy Szalonej do progu w Jerzmanicach-Zdroju i Nysa Szalona od ujścia do zapory zb. Słup (dla troci wędrowniej) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(b)fluoranten(w), benzo(g,h,i)perylen(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
Brochotka RW6000091386729	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [azot ogólny, azot amonowy, fosforany, BZT5,, IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny
Kanał Osetnicki RW6000101386689	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MIR]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny
Skora od Zimnika do ujścia RW6000111386699	umiarkowany stan ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [MMI]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny

Gmina Zagrodno znajduje się w oddziaływaniu jednolitych części wód podziemnych nr 93 i 94. Ocenę JCWPd na podstawie badań prowadzonych w innych punktach pomiarowych przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 3. Ocena JCWPd na terenie gminy Zagrodno

Nr JCWPd	Stan chemiczny	Stan ilościowy	Status JCWPd
93	DOBRY	DOBRY	DOBRY
94	DOBRY	DOBRY	DOBRY

Źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl/>

Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWPd na terenie gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 4. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWPd na terenie gminy Zagrodno

Nr JCWPd	Cel środowiskowy	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych
93	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	niezagrożona
94	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy	niezagrożona

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-podziemne>

Odniesienie do Planu przeciwdziałania skutkom suszy

Obowiązujący Plan przeciwdziałania skutkom suszy na obszarach dorzeczy przyjęty został przez Ministra Infrastruktury w dniu 15 lipca 2021 r. a ogłoszony w dniu 3 września 2021 r. (Dz.U. 2021 poz. 1615).

Gmina Zagrodno leży na terenach ekstremalnie i silnie zagrożonych suszą rolniczą, hydrologiczną i hydrogeologiczną.

Zgodnie z zapisami Planu gminy Zagrodno powinna realizować działania związane retencją wodną na terenach:

- zurbanizowanych, poprzez tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych, małych urządzeń piętrzących (zastawki, małe progi, przetamowania), retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych. Wdrożenie tych działań możliwe jest przez wprowadzanie odpowiednich zapisów w dokumentach planistycznych.

- rolnych, poprzez tworzenie zadrzewień śródpolnych, pasów buforowych, zachowanie oraz wykorzystanie morfologii terenów rolniczych dla odtworzenia śródpolnych oczek wodnych, mokradeł, bagien, torfowisk, stref przybrzeżnych rzek oraz zbiorników wodnych, utrzymywanie lub odtwarzanie zadarnionych skarp, stoków o znacznym nachyleniu (zadarnionych stref buforowych) w celu ochrony przed erozją, spowolnienia lub rozproszenia spływu wód powierzchniowych oraz wzmacniania retencji wodnej gleb, zrównoważone nawożenie - prawidłowe gospodarowanie nawozami naturalnymi bezpośrednio wpływa na poprawę dostępności wody, wzbogacanie gleby w próchnicę - najbardziej istotną cechą gleb z wysoką zawartością próchnicy jest ich znaczący wpływ na zwiększenie odporności na stres suszy rolniczej roślin bytujących na takim stanowisku, zwiększenie udziału Trwałych Użytków Zielonych (TUZ) w ogólnym areale terenów rolniczych.

Odniesienie do Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (Dz.U. 2022 r. poz. 2714) jest strategicznym dokumentem w zakresie bezpieczeństwa powodziowego w Polsce i podlegającym aktualizacji co 6 lat, w myśl art. 173 ust. 19 ustawy. Dokument przyjęty rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2022 r. i ogłoszony w dniu 22 grudnia 2022 r., który wszedł w życie w dniu 23 marca 2023 r. stanowi aktualizację dotychczasowego Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry.

Jednym z celów głównych Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry jest zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego, wśród których wymienia się wyeliminowanie lub unikanie wzrostu zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią jako cel szczegółowy, z kolei ograniczanie wrażliwości obiektów i społeczności na zagrożenie powodziowe stanowi cel szczegółowy celu głównego, jakim jest obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego.

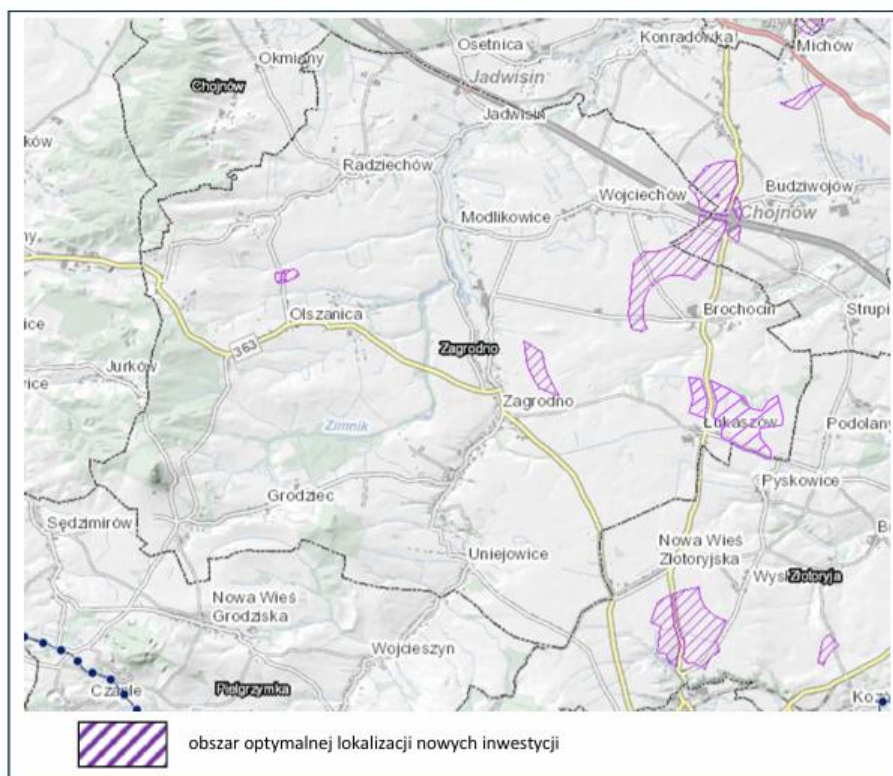
W granicach gminy Zagrodno występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią (Q1% i Q10%) na całej długości rz. Skora. Ponadto powyżej m. Modlikowce rz. Skora jest obustronnie obwałowana.

w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią obowiązują zakazy wynikające z art. 77 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 960) oraz w przypadku lokalizowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią m.in. nowych obiektów budowlanych, niezbędne jest uzyskanie pozwolenia wodnoprawnego zgodnie z art. 390 ust. 1 ustawy - Prawo wodne. Tereny znajdujące się w ramach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią podlegają określonemu zagospodarowaniu, gdzie zgodnie z art. 166 ust. 10 ustawy jw. planowane zagospodarowanie nie może m.in. naruszać ustaleń planu zarządzania ryzykiem powodziowym czy stanowić zagrożenie dla ochrony zdrowia ludzi czy środowiska oraz utrudniać zarządzanie ryzykiem powodziowym.

Odniesienie do poziomu lokalnego

W granicy administracyjnej gminy Zagrodno są wyznaczone obszary optymalnej lokalizacji nowych inwestycji. Obszary te stanowią tereny oceniane jako atrakcyjne do lokalizacji budynków

lub budowli wiążących się z prowadzeniem działalności gospodarczej, w szczególności w zakresie wytwarzania dóbr i materiałów. Teren określony mianem optymalnej lokalizacji nowych inwestycji jest rekomendowany przedsiębiorcom do lokalizacji nowych inwestycji w rozumieniu art. 7 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o wspieraniu nowych inwestycji (Dz. U. z 2020 poz. 1752).

Rysunek 6. Obszary optymalnej lokalizacji nowych inwestycji na terenie gminy Zagrodno

Gmina Zagrodno stanowi jeden z tych obszarów w województwie dolnośląskim, który ze względu na swoje położenie podlega zjawiskom peryferyzacji. Szansą dla tego typu gmin jest poprawa sieci powiązań transportowych z głównymi ośrodkami miejskimi w regionie w celu ograniczenia marginalizacji ich mieszkańców od rynku pracy oraz oferty wysokiej jakości placówek edukacyjnych i kulturalnych.

Istniejące problemy na wyznaczonym OSI:

- wysoki poziom bezrobocia, w tym bezrobocie ukryte
- niewykorzystane tereny inwestycyjne
- brak odpowiedniej dostępności komunikacyjnej wysokiej klasy
- niski poziom uzbrojenia terenów w infrastrukturę

Istniejące potencjały na wyznaczonym OSI:

- wykorzystanie przestrzeni do stworzenia miejsc pracy, rozwoju przedsiębiorczości,
- wykorzystanie przestrzeni pod kątem rozwoju nowoczesnej infrastruktury

5. MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO – PRZESTRZENNEJ GMINY

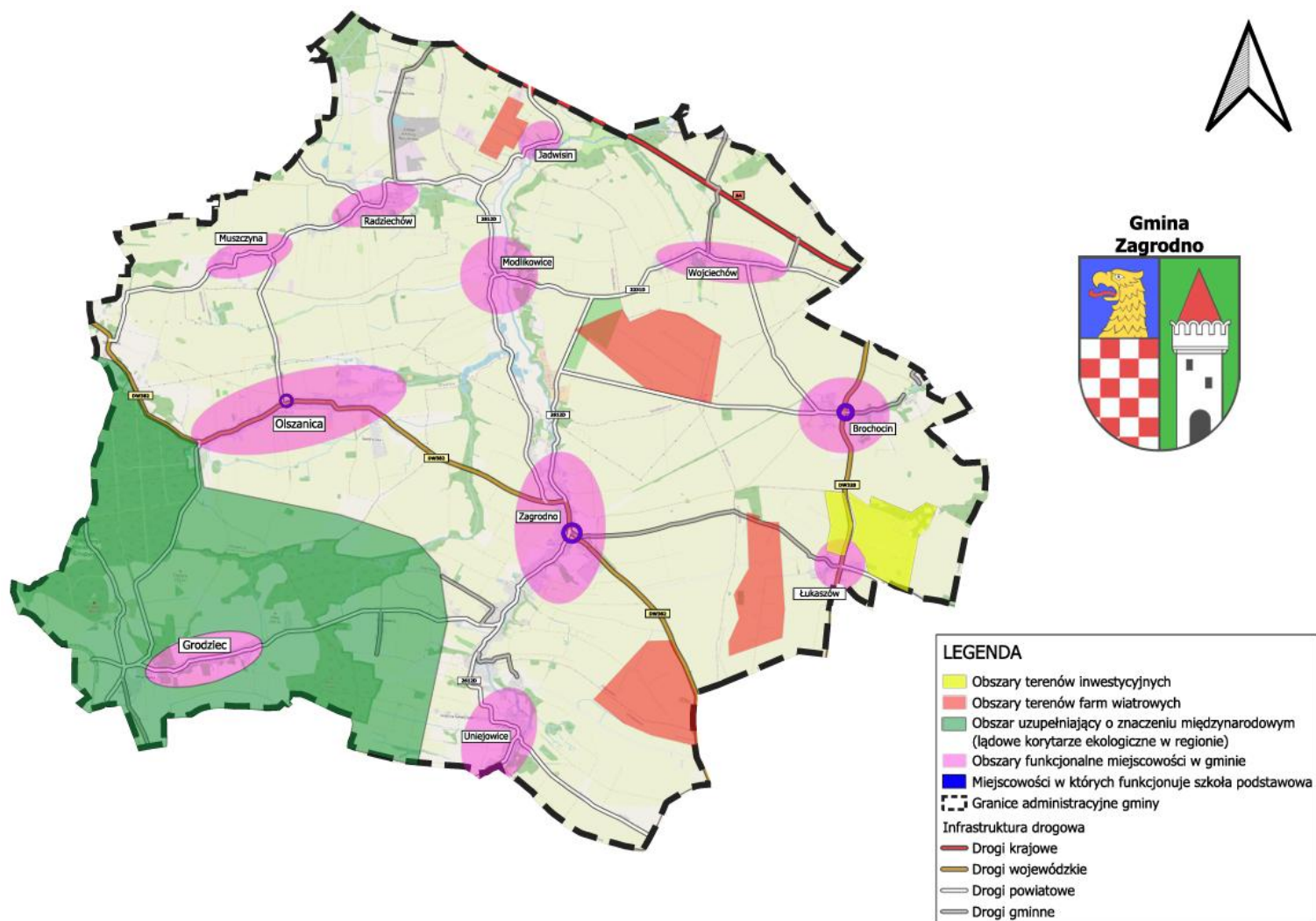
Na model struktury funkcjonalno-przestrzennej składa się system wiążących się ze sobą elementów, łącznie tworzących całość, zagospodarowania pełniących określone funkcje. Podstawowe części struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy stanowią takie elementy, jak infrastruktura transportowa, infrastruktura techniczna, a także tereny różniące się między sobą przeznaczeniem i formą użytkowania, w tym funkcją w systemie struktur i powiązań. Struktura opiera się o poszczególne części danego obszaru, tworzące złożony system, np. ośrodki osadnicze, oraz sieci infrastrukturalne umożliwiające przepływ czynników społeczno-gospodarczych między tymi częściami.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Zagrodno stanowi graficzny schemat funkcjonowania obszaru i przestrzenne odniesienie dla polityki rozwojowej. Istotą modelu jest zapewnienie ciągłości realizacji polityki społeczno-gospodarczej i przestrzennej, jak również określenie ogólnego stanu zagospodarowania obszaru (model nie jest planem zagospodarowania). Struktura funkcjonalno-przestrzenna obszaru gminy Zagrodno wiąże się przede wszystkim z takimi elementami, jak: ośrodki osadnicze (miejscowości), dolina rzeki Skora, tereny wykorzystywane do działalności rolniczej, obszar oddziaływania farm wiatrowych, tereny inwestycyjne, tereny lasów i strefa dziedzictwa historyczno-kulturowego (Grodziec). Elementy te względnie tworzą strefy funkcjonalne będące obszarami o zbliżonych bądź powiązanych funkcjach i kierunkach rozwoju, ukształtowane w rezultacie rozwoju obszaru i oddziaływania działalności człowieka. Cele kształtowania modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Zagrodno obejmują:

- tworzenie atrakcyjnych warunków do życia rodzimych, jak i nowych mieszkańców gminy we współpracy z mieszkańcami i lokalnymi partnerami, w szczególności **przez** modernizację i rozbudowę infrastruktury komunalnej i wspieranie lokalnego rynku pracy;
- zapewnienie warunków do działania podmiotów gospodarczych, głównie przez rozbudowę sieci infrastruktury technicznej i społecznej;
- utrzymanie zrównoważonej struktury sposobów użytkowania terenów – proporcje form użytkowania wiążące się z wykorzystaniem potencjału inwestycyjnego w stosunku do zachowania walorów przyrodniczo-krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego;
- alokację inwestycji na terenie gminy z uwzględnieniem zarówno interesów podmiotów gospodarczych, jak i interesów społecznych (dobro wspólne);
- przestrzeganie zasad racjonalnej eksploatacji zasobów naturalnych i antropogenicznych, przy zachowaniu walorów przyrodniczo-krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego.

Cele te zakładają stworzenie warunków do racjonalnego planowania i organizowania ładu przestrzennego, wyeliminowanie lub minimalizowanie konfliktów w przestrzeni, które powstają między funkcjami społeczno-gospodarczymi i poszczególnymi względem ograniczonych zasobów. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej uwzględnia regionalną politykę rozwoju

określoną w ramach obszarów strategicznej interwencji, delimitujących obszary funkcjonalne. W granicy gminy Zagrodno nie jest określony żaden miejski obszar funkcjonalny.

Rysunek 7. Model funkcjonalno-przestrzenny gminy Zagrodno

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej gminy Zagrodno wyszczególnia się obszary:

- rolniczej przestrzeni produkcyjnej, która ze względu na korzystne warunki przyrodnicze sprzyja intensywnej roślinnej produkcji rolnej, a także produkcji hodowlanej, przy zrównoważeniu rozwoju gospodarki rolnej i funkcji towarzyszących;
- funkcji przyrodniczej i ochronnej, w których obowiązuje podporządkowanie działalności utrzymaniu walorów przyrodniczych i ekologicznych, w tym:
 - dolina rzeki Skora,
 - węzły ekologiczne stanowiące obszary węzłowe lokalnej sieci ekologicznej,
 - strefy sprzyjające egzystencji gatunków rzadkich lub zagrożonych wyginięciem,
 - ekosystemy leśne o dużym stopniu naturalności.
- infrastruktury pozwalającej zapewnić sieć powiązań wewnętrznych i zewnętrznych, w stosunku do których zakłada się ich rozwój, przede wszystkim infrastruktury transportowej, w tym:
 - drogi krajowe i wojewódzkie – zewnętrzne powiązania transportowe obszaru gminy z regionem stanowiące główną sieć transportową,
 - drogi powiatowe i gminne – wewnętrzne powiązania transportowe obszaru, stanowiące uzupełnienie sieci dróg krajowych i wojewódzkich,
 - system elektroenergetyczny – linie elektroenergetyczne NN i WN oraz stacje transformatorowe/GPZ, zapewniające bezpieczeństwo energetyczne obszaru;
- wzmacniania i rozwoju funkcji społeczno-gospodarczych, w tym tereny wiążące się z podstawowymi elementami sieci osadniczej, tereny dla rozwoju przedsiębiorczości pozarolniczej oraz strefy przyrodnicze, ekologiczne i historyczne, decydujących o warunkach przestrzeni zamieszkania, do których zalicza się:
 - miejscowości znajdujące się w granicy gminy, w tym sołectwa jako elementarne ośrodki obsługi,
 - tereny zwartej zabudowy mieszkaniowej,
 - tereny do koncentracji urbanizacji, w szczególności aktywności gospodarczej,
- tereny wytwarzające energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW. W obowiązującym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego część północno - wschodnia gminy Zagrodno wskazana jest jako obszary parków wiatrowych, obszar potencjalnie najmniej konfliktowy dla lokalizacji elektrowni wiatrowych. W obszarze gminy zlokalizowane są trzy farmy wiatrowe: Łukaszów, Modlikowice i Jadwisin. Na terenie gminy wskazuje się również obszary rozmieszczenia urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW dla elektrowni wykorzystujących energię słoneczną - farmy fotowoltaiczne. Są to obszary gminy Zagrodno, z wykluczeniem: Obszaru chronionego krajobrazu Grodziec, terenów lasów, terenów szczególnego zagrożenia powodzią, terenów w strefach ochrony konserwatorskiej historycznego układu ruralistycznego, tereny wzdłuż istniejących cieków wodnych i wód powierzchniowych (stawy, zbiorniki wodne, zadrzewień śródpolnych).

5.1. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Zagrodno wynikają z modelu funkcjonalno – przestrzennego ustalonego w oparciu o wnioski z przeprowadzonej diagnozy i procesu przeprowadzonej partycypacji społecznej, a także w wyniku ustaleń planistycznych, w wyniku których, przyjęto założenia dla tego modelu. W ramach poczynionych ustaleń należy przyjąć, że decyzje planistyczne należy poprzedzić rzetelnymi analizami dotyczącymi zapotrzebowania na dostępność danej przestrzeni, w oparciu o tendencję długoterminowego charakteru tych potrzeb. W procesie podejmowania decyzji planistycznych należy zapewnić transparentność tego procesu, z uwzględnieniem partycypacji interesariuszy oraz prowadzeniem działań, które pomogą im zrozumieć zasady realizacji tego procesu, a także uwzględniając potrzeby gmin sąsiadujących. Należy kierować się zasadą ciągłego monitorowania procesów planistycznych.

Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

W strukturze użytkowania gruntów w Gminie dominują tereny rolne i leśne. Przyjmuje się ogólne kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów w Gminie:

- utrzymanie dominacji w strukturze użytkowania gruntów w Gminie terenów rolnych i leśnych.
- wielofunkcyjny rozwój wsi, ze szczególnym uwzględnieniem wspierania funkcji związanych z turystyką i rekreacją,
- kształtowanie struktury osadniczej jako sieci zwartych jednostek i osiedli, bez dopuszczania do powstawania luk w zabudowie i rozczłonkowania zwartych kompleksów otwartej przestrzeni,
- kształtowanie zabudowy jako wielofunkcyjnej, z możliwością wprowadzenia mieszanego sposobu użytkowania w ramach wspólnych zespołów zabudowy,

- stworzenie warunków do realizacji zabudowy innej niż zagrodowa wykorzystując potencjał środowiskowy i krajobrazowy,
- w razie potrzeby powiększenie zapotrzebowania wyrażonego w liczbie osób o 15% w stosunku do zapotrzebowania maksymalnego wynikającego z bilansu, o którym mowa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Rozwój nowej zabudowy mieszkaniowej powinien koncentrować się na:

- terenach uzbrojonych infrastrukturalnie, znajdujących się w obrębie istniejących struktur urbanistycznych i posiadających dostęp do dróg publicznych,
- obszarach predysponowanych do dogęszczania i uzupełnień, w tym przede wszystkim w rejonach zabudowy jednorodzinnej o niskiej intensywności, gdzie możliwe jest efektywne wykorzystanie potencjału inwestycyjnego,
- terenach wyznaczonych w dokumentach planistycznych jako obszary rozwoju osadniczego, z zachowaniem zasad ładu przestrzennego i zrównoważonego rozwoju,
- planowaniu zabudowy mieszkaniowej, przestrzeni publicznych oraz infrastruktury usług publicznych, spełniających wymogi dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej:

- Zgodnie z aktualnym stanem prawnym, bilansowaniu w planowaniu przestrzennym w gminach podlega tylko funkcja mieszkaniowa. Pozostałe funkcje zagospodarowania przestrzennego przyjmuje się, że są pochodną funkcji mieszkaniowej, np. funkcja usługowa jest silnie skorelowana z zabudową mieszkaniową itp. Sposób obliczania zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową określa „Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów” (Dz.U.2023.2758 z dnia 2023.12.22). Obecnie zapotrzebowanie na nową zabudowę mieszkaniową wyraża się w liczbie mieszkańców. W obliczeniach przyjmuje się okres prognozy obejmujący 20 lat od roku, którego dotyczą najnowsze dostępne dane dotyczące liczby mieszkańców gminy udostępnianych przez statystykę publiczną. Na potrzeby niniejszej Strategii odstąpiono od określania zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową zgodnie z metodyką opracowania planu ogólnego.
- W 2024 r. na jednego mieszkańca Gminy przypadało 31,8 m² powierzchni użytkowej mieszkaniowej, co stanowiło wzrost tego wskaźnika w porównaniu do 2002 r. Standard

przyjęty w w/w Rozporządzeniu to 40 m²/os., co uzasadnia przeznaczenie terenów pod nową zabudowę mieszkaniową.

- Ponadto, szybki rozwój strefy ekonomicznej w Łukaszowie, poprawa dostępności transportowej i wiele innych czynników wskazują jednak na stabilne i rosnące zapotrzebowanie na powierzchnię użytkową mieszkaniową w gminie Zagrodno.
- Osoby zmęczone miejskim pędem szukając spokoju wybierają miejsca do zamieszkania o niższej intensywności, wyższej jakości środowiskowa, blisko natury. Takie warunki oferuje gmina Zagrodno.
- Jak wskazało przeprowadzone badanie ankietowe mieszkańcy uważają gminę za przyjazne miejsce do życia. Oznacza to, iż mieszkańcy wiążą swoją przyszłość z Gminą Zagrodno i decydują się na powiększanie rodzin.

Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

- system przyrodniczy gminy powinien uwzględniać elementy regionalnej sieci ekologicznej, w tym uwzględnienie przebiegu i funkcji korytarzy ekologicznych o znaczeniu ponadlokalnym w lokalnych dokumentach planistycznych oraz działaniach należących do kompetencji gminy w oparciu o aktualne opracowania ekofizjograficzne i inwentaryzacje przyrodnicze (korytarz ekologiczny GKZ-5B Sudety – Bory Dolnośląskie, wschodni),
- w granicach korytarzy ekologicznych zachować przestrzeń wolne od zabudowy (miejscowości Grodziec, Uniejowice i Olszanica), które tworzy zieleń zlokalizowana w dolinach rzecznych z wyjątkiem odcinków przebiegających przez wsie, gdzie dolina jest częściowo zabudowana, zaś pomiędzy poszczególnymi miejscowościami w dolinie rzecznej występują zalesienia, zadrzewienia i łąki,
- zwiększyć lesistość lądowych korytarzy ekologicznych w celu odzyskania ich drożności (docelowa odległość między płatami lasów, zadrzewień lub zakrzaczeń nie powinna przekraczać kilkuset metrów do 1 km i nie powinna być przecięta innymi barierami dla

zwierząt), z wyjątkiem cennych przyrodniczo obszarów otwartych, takich jak turzycowiska, bogate zespoły łąkowe, obszary podmokłe oraz osi i ciągów widokowych,

- utrzymywać pasmowe struktury przyrodnicze, np. łąk, zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- odbudować stosunki hydrologiczne,
- ograniczyć lokalizowanie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz przedsięwzięć dotyczących gromadzenia ścieków i innych materiałów, które mogą zanieczyścić wody,
- odstąpić od wykonywania robót oraz czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe na obszarach znajdujących się w Zagrodnie w obrębie doliny rzeki Skory, w zlewni Kaczawy, stanowiących obszary szczególnego zagrożenia powodzią, np. wprowadzić na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zakaz zabudowy kubaturowej za wyjątkiem budowli hydrotechnicznych wraz z infrastrukturą i budynkami niezbędnymi do ich funkcjonowania,
- ustalić kierunki turystycznego wykorzystania obszaru gminy, w szczególności stref objętych ochroną prawną lub wskazanych do objęcia taką ochroną (obszary rozwoju rekreacji turystycznej i wypoczynkowej, w tym turystyki krajoznawczej),
- utrzymać przestrzeń i przeznaczenie lasów,
- uwzględnienie oddziaływania planowanego zbiornika małej retencji, tj. Zbiornik Zagrodno na rzecz cieku Zimnik,
- ograniczanie rozwoju energetyki wiatrowej w obszarze terenów o wysokiej wartości przyrodniczej, kulturowej i ekspozycyjnej, np. pomniki przyrody, parki kulturowe, zespołów zabytkowych, stref ochrony konserwatorskiej itd.

Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- ochrona i właściwe utrzymanie obiektów i terenów objętych ochroną prawną – wpisanych do rejestru zabytków województwa dolnośląskiego,
- ochrona obiektów i terenów historycznych dla zachowania tożsamości lokalnej (wpisanych do ewidencji zabytków), na podstawie aktów prawa miejscowego, a w szczególności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- kształtowanie terenów zieleni zgodnie z tradycjami lokalnymi: parków, skwerów, alei drzew, itp.,
- uwzględnienie lokalnej tradycji budowlanej (m. in. poprzez użycie lokalnych materiałów budowlanych takich jak: drewno, miejscowy kamień, ceramika, stosowanie historycznej kolorystyki dachów i elewacji) i historyczne zasady rozplanowania wsi,
- zachowanie istniejących wnętrz krajobrazowych i urbanistycznych, zachowanie osi kompozycyjnych i powiązań widokowych pomiędzy częściami składowymi krajobrazu, zachowanie historycznej kompozycji układów zieleni,
- ochrona historycznych podziałów oraz zapewnienie planowanej i kontrolowanej parcelacji terenów zgodnie z lokalną tradycją,
- utrzymanie i uczynienie historycznego układu komunikacyjnego,
- nawiązanie w nowej zabudowie do zasad historycznej kompozycji wnętrz urbanistycznych i krajobrazowych,
- zachowania zasadniczych elementów kształtujących kompozycję przestrzenną zespołu ze szczególną ochroną istniejących, historycznych dominant wysokościowych,
- uwzględnianie założeń „Programu opieki nad zabytkami województwa dolnośląskiego” w gminnym programie opieki nad zabytkami w celu skoordynowania działań w sferze ochrony zabytków.

Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem handlu wielkopowierzchniowego rozumie się handel realizowany w obiekcie handlowym o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m². Jego lokalizacja jest regulowana w planie ogólnym poprzez wskazanie strefy handlu wielkopowierzchniowego oraz konieczność sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w przypadku potrzeby realizacji tego obiektu. Plan miejscowy sporządza się wtedy dla terenu położonego na obszarze obejmującym co najmniej obszar, na którym powinny nastąpić zmiany w strukturze funkcjonalno przestrzennej w wyniku realizacji tego obiektu.

Zakłada się możliwość obiektów handlu wielkopowierzchniowego na terenie strefy przemysłowej w Łukaszkowie.

Wyznaczona lokalizacja posiada odpowiedni potencjał infrastrukturalny, dostępność komunikacyjną. Planistycznie rekomenduje się także powiązanie tej lokalizacji z układem transportowym oraz przestrzeniami publicznymi.

Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, pod pojęciem inwestycji celu publicznego należy rozumieć działania o znaczeniu lokalnym (gminnym) i ponadlokalnym (powiatowym, wojewódzkim i krajowym), a także krajowym (obejmującym również inwestycje międzynarodowe i ponadregionalne), oraz metropolitalnym (obejmującym obszar metropolitalny) bez względu na status podmiotu podejmującego te działania oraz źródła ich finansowania, stanowiące realizację celów, o których mowa w art. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, m.in.:

- skanalizowanie gminy,
- wyposażenie gminy w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej,
- uzupełnianie i intensyfikację zabudowy jednostek osadniczych,
- kształtowanie nowej zabudowy z uwzględnieniem charakteru i stylu stosowanego w danej miejscowości,

- kreowanie lokalnych centrów wsi, szczególnie tych leżących przy głównych ciągach komunikacyjnych i turystycznych poprzez modernizację i budowę infrastruktury technicznej oraz lokalizowanie usług obsługi mieszkańców i turystów,
- poprawę standardu zabudowy rekreacyjnej i turystycznej.

Dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, przy czym należy uwzględnić uwarunkowania przyrodnicze, krajobrazowe oraz dotyczące ochrony zdrowia i życia ludzi. Ponadto zgodnie z zapisami „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego” planuje się realizację:

- modernizacji systemu przesyłowego na Dolnym Śląsku w celu poprawy jego funkcjonalności oraz optymalnego wykorzystania połączenia Polska – Niemcy: gazociągu granica Rzeczypospolitej Polskiej (Lasów)-Taczalin-Radakowice-Gałów-Wierzchowice wraz z infrastrukturą niezbędną do jego obsługi na terenie województwa dolnośląskiego (inwestycja zrealizowana z wyłączeniem odcinka Jeleniów - Taczalin),
- inwestycje liniowe towarzyszące zagospodarowaniu złóż gazu ziemnego,
- budowa linii 110 kV relacji: Brochocin – wcinka w linię S-430,
- budowa linii 110 kV relacji: Brochocin – S430 w kierunku Pawłowic.

Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

- Zapewnienie dobrej dostępności komunikacyjnej poprzez rozwój układu drogowego, komunikacji zbiorowej, infrastruktury pieszo-rowerowej, węzłów komunikacyjnych.
- Priorytetowe remonty dróg obsługujących największą ilość mieszkańców i leżących na obszarach o największej w skali gminy aktywności gospodarczej oraz odcinki o największych zagrożeniach funkcjonowania ruchu.

- Dążenie do ograniczenia ruchu indywidualnych pojazdów samochodowych, szczególnie na obszarach o dużych walorach przyrodniczych i dużej wrażliwości środowiska na czynniki antropopresyjne.
- Budowa nawierzchni utwardzonych w nadchodzących latach jako najważniejsze zadanie gminy.
- Poprawa oznakowania istniejących dróg. Dzięki tym działaniom poprawi się bezpieczeństwo ruchu w gminie Zagrodno zarówno dla pojazdów mechanicznych oraz osób pieszych. Skróci się też czas poruszania się po drogach i obniży się liczba wypadków.
- Budowa ścieżek rowerowych poprawiających dostępność i obsługę komunikacyjną sołectw poprzez stworzenie ciągłego systemu komunikacji rowerowej.

Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW powinny być lokalizowane na gruntach klasy IV, V, VI, nieużytkach i nie powinny wpływać na poszerzenie obszaru stref ochronnych, które związane są z ograniczeniami w zabudowie, zagospodarowaniu oraz użytkowaniu terenu poza granicami wyznaczonego obszaru. Nie wyklucza się jednak, w uzasadnionych sytuacjach, możliwości lokalizowania ww. urządzeń na gruntach innych klas oraz możliwości poszerzenia obszaru stref ochronnych. W przypadku lokalizacji takich urządzeń wyznacza się następujące zasady:

- stosowanie rozwiązań eliminujących lub ograniczających oddziaływanie planowanych inwestycji poza granice przekształcanego lub zagospodarowywanego terenu,
- lokalizowanie ośrodków produkcyjnych i infrastruktury technicznej (w tym odnawialnych źródeł energii) na terenach ściśle określonych, z uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody oraz z zachowaniem bezpiecznej strefy ochronnej od zabudowy mieszkaniowej oraz związanej z wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży,
- dbałość o relacje funkcjonalno-przestrzenne z terenami sąsiednimi,
- podejmowanie działań powstrzymujących znaczne przeobrażenie krajobrazu kulturowego,

- w granicach stref ochronnych dla elektrowni fotowoltaicznych wszelkie przedsięwzięcia nie mogą przekraczać standardów jakości środowiska,
- uwzględnienie preferencji dla lokalizacji elektrowni fotowoltaicznych na obszarach: położonych w sąsiedztwie dróg i linii elektroenergetycznych, niskim nachyleniu terenu – obszary nizinne, wysokim nasłonecznieniu, nieużytków i gleb nieprzydatnych rolniczo, oraz na dachach obiektów wielkopowierzchniowych,
- uwzględnienie ograniczeń dla rozwoju energetyki wiatrowej wynikających z dokumentu wspomagającego politykę Zarządu Województwa Dolnośląskiego w zakresie energetyki ze źródeł odnawialnych - „Studium przestrzennych uwarunkowań rozwoju energetyki wiatrowej w województwie dolnośląskim”,
- wyłączenie obszarów chronionego krajobrazu z lokalizowania elektrowni wiatrowych o mocy większej niż moc mikro-instalacji w rozumieniu przepisów Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2018 r. poz. 2389 z późn. zm.)

Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się te przedsięwzięcia, które zostały określone w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w podziale na przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz te mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

W przypadku lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenie gminy należy uwzględnić:

- lokalizację w miejscach, które nie naruszają funkcjonowania korytarzy ekologicznych, obszarów chronionych oraz nie przyczyniają się do niszczenia siedlisk gatunków występujących w gminie,
- rozmieszczenie form ochrony przyrody, ograniczenia wynikające z uchwał je powołujących, planów ochrony tych obszarów oraz aktów prawa miejscowego,

- realizację działań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą możliwych negatywnych oddziaływań na środowisko,
- przeprowadzenie indywidualnej procedury badania wpływu przedsięwzięcia na środowisko w ramach oceny oddziaływania na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Kształtowanie elementów terenów rolniczej przestrzeni produkcyjnej w celu ochrony:

- najlepszych gleb (I–III klasa) przed trwałym wyłączeniem z produkcji rolniczej,
- terenów rolnych przed degradacją oraz minimalizowania negatywnych skutków społeczno-ekonomicznych wiążących się z rozpraszaniem zabudowy, wskazuje się:
 - ograniczenie i zatrzymanie procesów urbanizacji poprzez zakaz wyznaczania nowych terenów zabudowy poza terenami istniejącego zainwestowania z wyjątkiem nieruchomości położonych między zainwestowanymi terenami, stanowiącymi uzupełnienie istniejących sieci zabudowy,
 - utrzymanie dotychczasowego sposobu użytkowania terenów rolnych (upraw polowych, łąk i pastwisk),
 - przeciwdziałanie potencjalnym konfliktom przestrzennym na skutek kształtowania prawidłowych relacji między zabudową z funkcją produkcji rolnej a zabudową mieszkaniową,
- walorów przestrzeni rolniczej:
 - utrzymanie istniejących warunków gruntowo-wodnych,
 - zachowanie w dotychczasowym użytkowaniu gruntów nieleśnych posiadających walory przyrodnicze, np. łąki wewnątrz i na obrzeżach kompleksów leśnych,
 - minimalizowanie negatywnego oddziaływania na krajobraz zabudowy w wyniku ograniczenie zajmowanej przez nie powierzchni oraz wysokości obiektów.
- realizacja kompleksowego projektu adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej.

Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Przekształceniom funkcjonalno-przestrzennym będą podlegały obszary, dla których dokumenty planistyczne, takie jak plan ogólny gminy oraz miejscowe planu zagospodarowania przestrzennego będą przewidywały zmianę funkcji na zgodną z polityką przestrzenną gminy. Sytuacja ta może dotyczyć terenów do tej pory rolnych, niezainwestowanych lub zagospodarowanych tymczasowo w granicach obszarów uzupełnienia zabudowy określonych w planie ogólnym gminy.

Celem działań rehabilitacyjnych jest dostosowanie istniejących terenów zabudowy do współczesnych wymogów i potrzeb, poprawienie warunków życia oraz podniesienie atrakcyjności przestrzeni poprzez poprawę estetyki i standardu technicznego budynków i wykreowanie przestrzeni publicznych. Działania takie należy podjąć w wymagających tego zespołach zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jak i siedliskowej. Działania rehabilitacyjne są utożsamiane obecnie z rewitalizacją. Rewitalizacja, jako działanie skupione na ożywieniu zdegradowanych obszarów, dodające tym obszarom nowych wartości, będzie podejmowana zgodnie z programami rewitalizacji, uchwalanymi przez Radę Gminy.

Do terenów wymagających podjęcia działań rekultywacyjnych wraz ze zmianą sposobu użytkowania na terenie gminy zaliczyć można:

- tereny dawnych składowisk odpadów w miejscowościach Zagrodno i Wojciechów,
- teren po starej kopalni „Upadowa Grodziec”, później rozlewni napojów „Fantazja”.

6. SPÓJNOŚĆ KIERUNKÓW ROZWOJU GMINY Z KIERUNKAMI WYNIKAJĄCYMI ZE STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA

Cele ujęte w przedmiotowej Strategii odnoszą się do zidentyfikowanych problemów na obszarze Gminy Zagrodno, ale są również spójne z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu o randze krajowej jak i wojewódzkiej.

W Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku wyznaczono następujące cele strategiczne:

1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu,
2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych,
3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego,
4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego,
5. Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu.

Poniższa tabela przedstawia spójność celów strategicznych i operacyjnych zawierających się w przedmiotowej Strategii ze Strategią rozwoju województwa dolnośląskiego do 2030 roku.

Tabela 5. Spójność celów Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku ze Strategią Rozwoju Gminy Zagrodno na lata 2026-2036

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku	Strategia Rozwoju Gminy Zagrodno na lata 2026-2036
1. Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu. 1.1. Wsparcie endogenicznych potencjałów gospodarczych subregionów. 1.2. Wzmocnienie krajowej i europejskiej konkurencyjności regionu i jego marki. 1.3. Wzmacnianie innowacyjności, w tym eko-innowacyjności regionu. 1.4. Wsparcie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich.	Cel 3: Aktywne wykorzystanie lokalnego potencjału do rozwoju przedsiębiorczości • Aktywizacja potencjału gospodarczego terenów w granicy gminy
2. Poprawa jakości i dostępności usług publicznych. 2.1. Poprawa stanu i dostępności regionalnej infrastruktury technicznej. 2.2. Rozwój i modernizacja regionalnej infrastruktury publicznej z uwzględnieniem	Cel 2: Tworzenie atrakcyjnych warunków do życia we współpracy z mieszkańcami i lokalnymi partnerami • Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu grup szczególnie zagrożonych • Zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych i rekreacyjnych

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku	Strategia Rozwoju Gminy Zagrodno na lata 2026-2036
potrzeb osób z niepełnosprawnościami i starszych. 2.3. Rozwój i doskonalenie usług publicznych.	Wzmocnienie zaangażowania mieszkańców i lokalnych partnerów we współzarządzaniu lokalną przestrzenią
3. Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego. 3.1. Kształtowanie postaw obywatelskich. 3.2. Wzrost społecznej integracji. 3.3. Doskonalenie regionalnego i lokalnych rynków pracy. 3.4. Poprawa efektywności kształcenia. 3.5. Doskonalenie regionalnej polityki wspierania seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami. 3.6. Kształtowanie postaw prozdrowotnych, prosportowych i proekologicznych.	Cel 2: Tworzenie atrakcyjnych warunków do życia we współpracy z mieszkańcami i lokalnymi partnerami - Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu grup szczególnie zagrożonych - Zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych i rekreacyjnych - Wzmocnienie zaangażowania mieszkańców i lokalnych partnerów we współzarządzaniu lokalną przestrzenią
4. Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego. 4.1. Poprawa stanu środowiska. 4.2. Racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska. 4.3. Ochrona przed klęskami żywiołowymi. 4.4. Wspieranie produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz wspieranie bezpieczeństwa energetycznego.	Cel 1: Wzmacnianie trwałego i zrównoważonego wykorzystania potencjału endogenicznego - Zapewnienie przyszłym pokoleniom dostępu do walorów przyrodniczo-krajobrazowych - Wzmocnienie bezpieczeństwa przed zmianami klimatu

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku	Strategia Rozwoju Gminy Zagrodno na lata 2026-2036
5. Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu. 5.1. Rozwój regionalnej sieci transportowej. 5.2. Wzrost dostępności regionalnej infrastruktury informacyjnej o wysokich standardach funkcjonalno-użytkowych. 5.3. Wspieranie współpracy międzyregionalnej i transgranicznej.	Cel 1: Wzmacnianie trwałego i zrównoważonego wykorzystania potencjału endogenicznego • Przeciwdziałanie peryferyzacji obszaru gminy w regionie i wykluczeniu komunikacyjnemu

7. SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

Prawidłowy proces wdrażania Strategii opiera się na wielu czynnikach. Jednym z kluczowych zadań gminy jest współpraca władz lokalnych z mieszkańcami gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Zagrodno na lata 2026-2036 nie stanowi aktu prawa miejscowego, jednak powinna być elementem przewodnim przy dalszych planach rozwojowych gminy. Wdrażanie strategii powinno odbywać się etapowo. Osobami odpowiedzialnymi za wdrażanie powinny być organy Gminy (w tym Rada Gminy oraz Wójt Gminy Zagrodno, jak i wszystkie jej jednostki organizacyjne).

Organem odpowiedzialnym za realizację dokumentu Strategii jest Wójt Gminy Zagrodno. Strategia wdrażana będzie bezpośrednio przez Urząd Gminy w Zagrodnie, zgodnie z ich kompetencjami oraz przez jednostki organizacyjne gminy Zagrodno.

Realizacji Strategii służyć będą narzędzia w postaci strategii sektorowych, funkcjonalnych planów i programów, określające szczegółowo sposoby realizacji celów. Część z nich zostanie oparta o już istniejące dokumenty. Powinny one zostać zaktualizowane w celu dostosowania do nowych celów strategicznych. Realizacja niektórych z tych celów będzie wymagała opracowania nowych polityk, planów lub programów.

Wykaz funkcjonujących dokumentów/polityk na terenie gminy, które będą stanowiły uszczegółowienie zapisów Strategii (stan na 2025 rok):

- Wieloletnia Prognoza Finansowa,
- Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla Gminy Zagrodno,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Zagrodno na lata 2021-2025,
- Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi,
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii,
- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Wszystkie dokumenty wykonawcze opracowywane na terenie gminy Zagrodno w kolejnych latach powinny wykazywać spójność i uwzględniać zapisy przedmiotowej Strategii.

Nowo tworzone dokumenty wykonawcze na terenie gminy Zagrodno powinny:

- być napisane możliwie przejrzystym językiem, zrozumiałym dla osób niebędących specjalistami w danej dziedzinie,
- być poddane obligatoryjnie konsultacjom społecznym z mieszkańcami i innymi interesariuszami,
- zawierać co najmniej jedno odniesienie do konkretnego celu strategicznego i kierunku działań przedmiotowej strategii,
- posiadać przypisaną komórkę organizacyjną jako wiodącą, odpowiadającą za realizację dokumentu.

7.1. Monitoring

Proces monitoringu powinien uwzględniać wskaźniki monitoringu przypisane poszczególnym działaniom (wskazane w rozdziale *Oczekiwane rezultaty prowadzonych działań*).

Sprawozdawczość *Strategii* zostanie skoordynowana z nałożonym na gminy, zgodnie art. 28a. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. 2025 poz. 1153, ze zm.), obowiązkiem opracowania i przedstawienia w terminie do dnia 31 maja każdego roku raportu o stanie gminy. Raport obejmuje podsumowanie działalności władz samorządowych w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Gminy.

Monitoring prowadzony będzie w celu zapewnienia ciągłości, prawidłowości i efektywności realizacji strategii – dzięki temu wykryte zostaną zagrożenia i ewentualną konieczność modyfikacji planowanych do realizacji zadań lub podmiotów odpowiedzialnych/współpracujących przy realizacji zadań.

Tabela 6. Wskaźniki monitoringu wyznaczone dla strefy przestrzennej (w tym klimatyczno – środowiskowej)

Strefa przestrzenna (w tym klimatyczno – środowiskowa)			
Cel operacyjny 1: Przeciwdziałanie peryferyzacji obszaru gminy w regionie i wykluczeniu komunikacyjnemu			
Wskaźnik	Jednostka miary	Oczekiwany trend	Źródło danych
Długość przebudowanych dróg gminnych i wewnętrznych	km	↑	Urząd Gminy
Długość wybudowanych/zmodernizowanych chodników	km	↑	Urząd Gminy
Długość ścieżek rowerowych	km	↑	Urząd Gminy
Liczba nowych miejsc postojowych	szt.	↑	Urząd Gminy
Liczba zmodernizowanych/wybudowanych punktów oświetlenia ulicznego	szt.	↑	Urząd Gminy
Liczba zmodernizowanych przystanków autobusowych	szt.	↑	Urząd Gminy
Liczba miejscowości posiadających dostęp do Internetu szerokopasmowego	szt.	↑	Urząd Gminy
Cel operacyjny 2: Zapewnienie przyszłym pokoleniom dostępu do walorów przyrodniczo-krajobrazowych			
Długość sieci wodociągowej	km	↑	Urząd Gminy
Długość sieci kanalizacyjnej	km	↑	Urząd Gminy
Stopień lesistości	%	↑	Urząd Gminy
Powierzchnia terenów zieleni urządzonej	ha	↑	Urząd Gminy
Liczba udzielanych dotacji na wymianę nieefektywnych kotłów węglowych	szt.	↑	Urząd Gminy, WFOŚiGW
Liczba działań edukacyjnych z zakresu edukacji ekologicznej	szt.	↑	Urząd Gminy
Liczba nowych dużych i mikro instalacji OZE	szt.	↑	Urząd Gminy
Cel operacyjny 3: Adaptacja do zmian klimatu			
Liczba zrealizowanych działań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej	szt.	↑	Wody Polskie

Liczba stacji ładowania pojazdów elektrycznych	szt.	↑	Urząd Gminy
--	------	---	-------------

Tabela 7. Wskaźniki monitoringu wyznaczone dla strefy społecznej

Strefa społeczna			
Wskaźnik	Jednostka miary	Oczekiwany trend	Źródło danych
Cel operacyjny 1: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu grup szczególnie zagrożonych			
Liczba Domów Dziennego Pobytu Seniora	szt.	↑	Urząd Gminy
Liczba nowych świetlic środowiskowych	szt.	↑	Urząd Gminy
Liczba mieszkań komunalnych i socjalnych	szt.	↑	Urząd Gminy
Cel operacyjny 2: Zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych i rekreacyjnych			
Liczba nowych dodatkowych zajęć szkolnych pozalekcyjnych	szt.	↑	Placówki oświatowe
Liczba miejsc w żłobkach	szt.	↑	Urząd Gminy
Liczba miejsc w obiektach przedszkolnych	szt.	↑	Urząd Gminy
Liczba nowych zajęć dodatkowych o charakterze sportowo-rekreacyjnym	szt.	↑	Placówki oświatowe
Liczba wyposażonych placówek oświatowych pod kątem sprzętu informatycznego	liczba placówek	↑	Urząd Gminy
Liczba nowych obiektów infrastruktury rekreacyjnej (placów zabaw, siłowni zewnętrznych itp.)	szt.	↑	Urząd Gminy
Liczba nowych przyszkolnych obiektów sportowych	szt.	↑	Urząd Gminy
Cel operacyjny 3: Wzmocnienie zaangażowania mieszkańców i lokalnych partnerów we współzrządzeniu lokalną przestrzenią			
Liczba działań z zakresu integracji międzypokoleniowej	szt.	↑	Urząd Gminy
Liczba organizowanych wydarzeń kulturalnych	szt.	↑	Urząd Gminy

Liczba organizacji pozarządowych	szt.	↑	Urząd Gminy
Liczba zorganizowanych konsultacji społecznych z mieszkańcami	szt.	↑	Urząd Gminy

Tabela 8. Wskaźniki monitoringu wyznaczone dla strefy gospodarczej

Strefa gospodarcza			
Wskaźnik	Jednostka miary	Oczekiwany trend	Źródło danych
Cel operacyjny 1: Wsparcie działalności rolniczej i pozarolniczej – współpraca w zakresie kreowania i promocji lokalnych produktów			
Liczba gospodarstw trudniących się rolnictwem ekologicznym	szt.	↑	Urząd Gminy
Liczba gospodarstw agroturystycznych	szt.	↑	Urząd Gminy
Cel operacyjny 3.1.: Wsparcie przedsiębiorczości			
Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	szt.	↑	GUS
Powierzchnia nowych terenów inwestycyjnych z uwzględnieniem terenów z nową zabudową mieszkaniową	ha	↑	Urząd Gminy
Liczba zorganizowanych spotkań informacyjnych z doradcami zawodowymi	szt.	↑	Urząd Gminy
Cel operacyjny 2: Wykorzystanie walorów przyrodniczych i kulturowych lokalnego krajobrazu do rozwoju przedsiębiorczości i turystyki			
Długość nowych szlaków turystycznych	km	↑	Urząd Gminy
Liczba wykonanych aktualizacji informacji na temat gminy na stronie internetowej	szt.	↑	Urząd Gminy
Liczba wydanych broszur promujących gminę	szt.	↑	Urząd Gminy
Liczba obiektów noclegowych	szt.	↑	Urząd Gminy
Liczba zrewitalizowanych obiektów zabytkowych	szt.	↑	Urząd Gminy, inne podmioty, w tym właściciele

Cel operacyjny 3: Aktywizacja potencjału gospodarczego terenów w granicy Gminy

Liczba nowych podmiotów gospodarczych	szt.	↑	CEIDG
Stopień zainwestowania strefy ekonomicznej w Łukaszowie	%	↑	Urząd Gminy

7.2. Ewaluacja

Ewaluacja Strategii dotyczy oceny stopnia realizacji założeń Strategii oraz jej wpływu na wszelkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Ewaluacja musi także odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu Strategia rozwiązuje realne problemy gminy i jej mieszkańców.

Ewaluacja Strategii Rozwoju Gminy Zagrodno na lata 2026-2036 będzie opierać się na trzech rodzajach ocen:

- ocena przed realizacją działań (ex ante) – odpowiada na pytanie: Czy i w jaki sposób *Strategia* przyczyni się do poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej na terenie gminy?
- ocena w trakcie realizacji działań (on-going) - odpowiada na pytanie: Czy przyjęte cele i podjęte w ich następstwie działania zmierzają we właściwym kierunku?
- ocena po realizacji działań (ex post) - ocena długoterminowego wpływu *Strategii* odpowiada na pytanie: Czy efekty wynikłe z zastosowania *Strategii* są trwałe?

W wyniku prowadzonych działań ewaluacyjnych może okazać się, że *Strategia* wymaga aktualizacji. Aktualizacja obowiązującej strategii powinna zostać przeprowadzona w przypadku zasadniczej zmiany uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, wpływających na rozwój społeczno-gospodarczy oraz przestrzenny gminy.

Sugeruje się, aby ocena zasadności przeprowadzenia aktualizacji *Strategii* przeprowadzana była minimum co 5 lat (dwa razy w ciągu obowiązywania *Strategii*).

8. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Potencjalne źródła finansowania zaplanowanych w Strategii Rozwoju Gminy Zagrodno na lata 2026-2036 kierunków działań:

- środki własne JST (środki pochodzące z budżetu gminy), jest to jedno z podstawowych źródeł finansowania działań przewidzianych w niniejszej Strategii. Środki własne JST zapewniają zarówno całkowite finansowanie niektórych inwestycji, jak również stanowią wkład własny w przypadku realizacji zadań współfinansowanych ze środków UE,
- środki unijne – pozyskanie funduszy z programów krajowych oraz Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027, m.in. w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego, a także nowego Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji,

- inne fundusze ze źródeł europejskich, np. fundusze norweskie i fundusze, Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki pochodzące z budżetu państwa – m.in. środki celowe w ministerstwach, dedykowane fundusze i programy, np. Fundusz Inicjatyw Obywatelskich,
- środki funduszy celowych w tym: Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu, Banku Gospodarstwa Krajowego, Funduszu Pracy, Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej,
- środki sektora prywatnego (m.in. środki inwestorów prywatnych, formuła partnerstwa publiczno- prywatnego, fundusze sektora pozarządowego).

Jednym z najważniejszych źródeł finansowania założeń Strategii będą środki w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnego Śląska na lata 2021-2027.

Kolejnym ważnym instrumentem będzie Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, mający na celu wspieranie terytoriów najbardziej dotkniętych skutkami transformacji w kierunku neutralności klimatycznej i zapobieganie narastaniu dysproporcji regionalnych, ustanowiony w ramach polityki spójności. Finansowane są projekty, które obniżą społeczno-gospodarcze koszty dla tych społeczności, które są w dużym stopniu zależne od paliw kopalnych lub wysokoemisyjnych gałęzi przemysłu. Fundusz ma pomóc ograniczyć negatywne skutki społeczne, gospodarcze oraz środowiskowe transformacji energetycznej.

Gmina Zagrodno korzystać będzie także z ważnych programów krajowych z budżetu Państwa:

- Programy Ministerstwa Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu,
- Programy Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej: m.in. Solidarnościowy Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych,
- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,
- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych,
- Program Aktywny Maluch,
- Program Rozwoju Organizacji Obywatelskich na lata 2018-2030,
- KPO – Krajowy Plan Odbudowy.

Spis tabel

<i>Tabela 1. Ocena JCWP płynących na terenie gminy Zagrodno.....</i>	<i>37</i>
<i>Tabela 2. Cele środowiskowe JCWP płynących na terenie gminy Zagrodno</i>	<i>38</i>
<i>Tabela 3. Ocena JCWPd na terenie gminy Zagrodno</i>	<i>40</i>
<i>Tabela 4. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWPd na terenie gminy Zagrodno.....</i>	<i>40</i>
<i>Tabela 5. Spójność celów Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku ze Strategią Rozwoju Gminy Zagrodno na lata 2026-2036.....</i>	<i>58</i>
<i>Tabela 6. Wskaźniki monitoringu wyznaczone dla strefy przestrzennej (w tym klimatyczno – środowiskowej).....</i>	<i>62</i>
<i>Tabela 7. Wskaźniki monitoringu wyznaczone dla strefy społecznej.....</i>	<i>63</i>
<i>Tabela 8. Wskaźniki monitoringu wyznaczone dla strefy gospodarczej.....</i>	<i>64</i>

Spis rysunków

<i>Rysunek 1. Granice miejskich obszarów funkcjonalnych województwa dolnośląskiego.....</i>	<i>33</i>
<i>Rysunek 2. Zasięg przygranicznego obszaru funkcjonalnego w województwie dolnośląskim.....</i>	<i>34</i>
<i>Rysunek 3. Obszar funkcjonalny cenny przyrodniczo.....</i>	<i>35</i>
<i>Rysunek 4. Zasięg funkcjonalnego, uzupełniającego obszaru cennego przyrodniczo, w tym o znaczeniu międzynarodowym, w granicy gminy Zagrodno</i>	<i>36</i>
<i>Rysunek 5. Zasięg Sudeckiego Obszaru Funkcjonalnego i strefy górskiej</i>	<i>36</i>
<i>Rysunek 6. Obszary optymalnej lokalizacji nowych inwestycji na terenie gminy Zagrodno.....</i>	<i>42</i>
<i>Rysunek 7. Model funkcjonalno-przestrzenny gminy Zagrodno.....</i>	<i>45</i>

Uzasadnienie

Strategia Rozwoju Gminy Zagrodno na lata 2026-2035 stanowi istotny dokument planowania rozwoju lokalnego, określający kluczowe kierunki rozwoju gminy. Strategia wskazuje wizję, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań wyznaczone do realizacji w okresie jej obowiązywania.

Ponadto, zgodnie z art. 10e ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2025 poz. 1153), w brzmieniu wprowadzonym ustawą z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 1688), od dnia 1 stycznia 2026 r. opracowanie przez gminę strategii rozwoju staje się obligatoryjne.

Wspomniana wyżej ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw w istotny sposób zmieniła system planowania przestrzennego oraz społeczno-gospodarczego, uchylając z dniem 1 stycznia 2026 r. obowiązujące studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W ich miejsce podstawę prowadzenia przez gminy polityki przestrzennej stanowić ma plan ogólny gminy oraz strategia rozwoju gminy, z poszerzonym oraz doprecyzowanym przez ww. ustawę komponentem przestrzennym. Strategia, oprócz celów strategicznych rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym, kierunków działań służących ich realizacji, wskazanych oczekiwanych rezultatów oraz wskaźników ich osiągnięcia, zawierać ma m.in. model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie.

Strategia stanowić będzie impuls rozwojowy, ukierunkowany na zwiększenie poziomu zadowolenia z zamieszkiwania gminę Zagrodno przez jej mieszkańców, w oparciu o wysokiej jakości usługi publiczne oraz nowoczesną, dostosowaną do potrzeb infrastrukturę publiczną oraz zadowolenia przedsiębiorców z terenu gminy dzięki stworzonym możliwością długofalowego rozwoju.

W terminie od 2 października 2025 r. do 6 listopada 2025 r. odbyły się konsultacje społeczne projektu Strategii. Szczegółowy przebieg i wnioski z przeprowadzonych konsultacji oraz uzyskane opinie zostały ujęte w sprawozdaniu z przeprowadzonych konsultacji społecznych zgodnie z art. 6 ust. 6 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. 2025 poz. 198) i opublikowane na stronie internetowej Urzędu Gminy Zagrodno.